

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง วิเคราะห์เนื้อหาข่าวและบทความเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์รายวันของจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยที่ประสมกันระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการวิจัยเชิงปริมาณจะใช้ค่าร้อยละเข้ามาช่วยในการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) บรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวันจังหวัดเชียงใหม่ และส่วนที่ 2 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากตัวสื่อด้วยวิธีการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) เสริมด้วยการค้นคว้าจากเอกสารอื่นๆ (Documentary Research) ซึ่งจะนำเสนอโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การสัมภาษณ์ (Interview) บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์ และหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. นโยบายในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม 2. การให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของหนังสือพิมพ์รายวันจังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์เนื้อหาซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแสดงบทบาทของหนังสือพิมพ์รายวันของจังหวัดเชียงใหม่ในการนำเสนอเนื้อหาเพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ได้แบ่งเนื้อหาที่วิเคราะห์ออกเป็น 3 ประเภท คือ ข่าว บทความ และบทบรรณาธิการ ซึ่งสามารถแสดงผลการวิจัยในแต่ละประเภทได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏในข่าว

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏในบทความ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏในบทบรรณาธิการ

มีผลการวิจัย ซึ่งจะได้้นำเสนอต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การสัมภาษณ์ (Interview) บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์และหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์

การศึกษาจากการสัมภาษณ์ (Interview) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. นโยบายในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม 2. การให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของหนังสือพิมพ์รายวันจังหวัดเชียงใหม่

ซึ่งสามารถแสดงผลการวิจัยในการสัมภาษณ์บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์ และหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ได้ดังนี้

1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์และหนังสือพิมพ์ไทยเป็นเพศชาย มีอายุ 63 ปี และ 76 ปี ตามลำดับ

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ทั้งสองคนสำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา มิได้สำเร็จการศึกษาด้านวารสารศาสตร์หรือการสื่อสารมวลชนโดยตรง แต่บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ได้รับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาการสื่อสารมวลชนจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์มีประสบการณ์ในการทำงานด้านหนังสือพิมพ์ 39 ปี ปัจจุบันดำรงตำแหน่งบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์

ส่วนบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์มีประสบการณ์ในการทำงานด้านหนังสือพิมพ์ 50 ปี ปัจจุบันดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองบรรณาธิการ / รักษาการบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ นอกจากนี้ปัจจุบันยังดำรงตำแหน่งผู้สื่อข่าวอาวุโสหนังสือพิมพ์ไทยรัฐประจำจังหวัดเชียงใหม่

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์มีระยะเวลาในการทำงานในตำแหน่งบรรณาธิการ 5 ปี เท่ากัน (พ.ศ. 2550 - ปัจจุบัน)

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้านหนังสือพิมพ์ของบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์ คือ มีความชอบงานเขียนและการรายงานข่าว ส่วนบก.ส่วนบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์มีแรงจูงใจคือ เนื่องจากมีความชื่นชอบในวิชาชีพผู้สื่อข่าว

2. ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ของผู้ให้สัมภาษณ์

- นโยบายหลักของหนังสือพิมพ์

ผลการสัมภาษณ์บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น 2 ชื่อฉบับ พบว่ามีนโยบายหลักในการทำหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์

นโยบายหลักของหนังสือพิมพ์เชิงใหม่นิวส์ คือ การนำเสนอข่าวสารและความคิดเห็นตามความเป็นจริง ไม่เอนเอียงและให้ความเป็นธรรมพร้อมทั้งเป็นหนังสือพิมพ์ที่ปราศจากการครอบงำจากนักการเมืองท้องถิ่น

2. หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์

นโยบายหลักของหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ คือ เป็นหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่มีคุณภาพเทียบเท่ากับหนังสือพิมพ์จากส่วนกลาง

- นโยบายในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ผลการสัมมนาบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น 2 ชื่อฉบับ พบว่ามีนโยบายในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์เชิงใหม่นิวส์

หนังสือพิมพ์เชิงใหม่นิวส์ไม่มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร

“แต่ทางหนังสือพิมพ์ถือว่าเราต้องรับใช้สังคมในด้านนี้อยู่แล้ว จึงมีการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมต่างๆ หรือหากมีการร้องเรียนมาถึงเราในเรื่องที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมอันเนื่องมาจากเกิดปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เช่น โรงงานปล่อยสารเคมีทำให้สภาพดิน น้ำ อากาศเปลี่ยนแปลงไป เราจะถือว่าข่าวนี้นี้เป็นข่าวสำคัญเราก็จะส่งผู้สื่อข่าวเราไปติดตามข้อเท็จจริงและนำมาเสนอเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือทางการได้เข้าไปแก้ไข” (สันศักดิ์สูง, สัมภาษณ์ 7 พฤษภาคม 2555)

2. หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์

หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ไม่มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร แต่จะนำเสนอประเด็นปัญหาที่สำคัญเพื่อให้ประชาชนมีความรู้มีความเข้าใจในการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

สรุป หนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ฉบับ ไม่มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร แต่นำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

- การให้ความสำคัญต่อการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ผลการสัมภาษณ์บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น 2 ชื่อฉบับ พบว่าให้ความสำคัญต่อการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ดังนี้

บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์ กำหนดให้มีการนำเสนอข่าวและบทความที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในส่วนของหน้าเกษตรเนื่องจากเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมโดยตรง โดยมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางเนื้อหาประเภทข่าวมากที่สุด (ประมาณ 40%) รองลงมาคือบทบรรณาธิการ (ประมาณ 30%) และบทความ (ประมาณ 15-20%)

ส่วนเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมนั้น หนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์เน้นนำเสนอเนื้อหาในประเด็นการป้องกันแก้ไขปัญหาและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด เนื่องจากต้องการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ และกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหา ตลอดจนเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ที่กำลังประสบปัญหาได้รับทราบถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาจากหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน รองลงมาคือประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม ประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม และประเด็นเกี่ยวกับการสูญเสียความสมดุลของระบบนิเวศ ตามลำดับ

บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ กำหนดให้มีการนำเสนอข่าวสิ่งแวดล้อมไม่มากนักแต่นำเสนอเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการนำบทความ หรือเนื้อหาข่าวมานำเสนอเป็นระยะ

“เช่น หน้า 3 หนังสือพิมพ์จะให้สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการเขียนบทความให้เป็นประจำอาทิตย์ละครั้ง นอกจากนั้นจะมีการนำเสนอเป็นข้อวิพากษ์วิจารณ์หรือข้อเสนอแนะต่างๆ อย่างต่อเนื่องแต่ไม่ได้กำหนดว่าเป็นเดือนละกี่ครั้ง หากคิดเป็นสัดส่วนแล้วเนื้อหาประเภทข่าวมีการนำเสนอประมาณ 20% บทบรรณาธิการประมาณ 10% และบทความประมาณ 15%” (อินสม ปัญญาโสภา, สัมภาษณ์ 5 พฤษภาคม 2555)

ส่วนเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมนั้น หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์เน้นนำเสนอเนื้อหาในประเด็นการป้องกันแก้ไขปัญหาและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด เนื่องจากต้องการนำเสนอข่าวสารเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหา รองลงมาคือประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม ประเด็นเกี่ยวกับการสูญเสียความสมดุลของระบบนิเวศ และประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

3. ความเข้าใจและการให้ความสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน

ผลการสัมภาษณ์บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น 2 ชื่อฉบับ พบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน ดังนี้

บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เชียงใหม่มีความคิดเห็นว่า “ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มันเลวร้ายลงทุกวันนี้เกิดจากความไม่รู้ ความมั่งง่าย ความเคยชิน วิธีชีวิตดั้งเดิมของชาวบ้าน ดังนั้นสื่อมวลชนต้องให้ความเข้าใจแก่ผู้อ่านว่าสิ่งที่เราทำโดยความมั่งง่ายหรือความไม่รู้มันก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม” (สันศักดิ์สูง, สัมภาษณ์ 7 พฤษภาคม 2555)

ส่วนบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์มีความคิดเห็นว่า ปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นเป็นปัญหาที่สำคัญ ดังนั้นสื่อมวลชนต้องให้ความรู้ความเข้าใจและกระตุ้นให้ผู้รับผิดชอบเร่งแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

“ปัญหาการเผาป่าเป็นปัญหาที่วิกฤติของจังหวัดเชียงใหม่ นอกจากนั้นยังเห็นว่าปัญหามลพิษจากท่อไอเสียรถยนต์ โลกร้อน ป่าถูกทำลาย พื้นที่ป่าลดน้อยลง เช่น ป่าดอยสุเทพ ปัญหาน้ำแห้ง ปัญหาแม่น้ำปิงตื้นเขิน ปัญหาน้ำปิงล้นฝั่ง ปัญหาการตัดต้นไม้ในพื้นที่เทศบาล เป็นปัญหาที่ต้องให้ความสำคัญ และถือว่าเป็นหน้าที่ของสื่อที่จะต้องทำให้ชาวบ้านเข้าใจ ตลอดจนเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้รับผิดชอบเร่งแก้ไขปัญหา” (อินสม ปัญญาโสภ, สัมภาษณ์ 5 พฤษภาคม 2555)

- ความสำคัญและความจำเป็นในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชนในท้องถิ่น

ผลการสัมภาษณ์บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น 2 ชื่อฉบับ พบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชนในท้องถิ่น ดังนี้

บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เชียงใหม่ให้ความสำคัญมากต่อการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยการให้ความรู้ความเข้าใจ ผลเสีย ที่เกิดจากการกระทำโดยมั่งง่ายของประชาชนที่มีต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชน

ส่วนบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการให้ความรู้แก่ประชาชน และเรียกร้องให้ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบมาดูแลรักษา

สรุป บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ฉบับให้ความสำคัญในระดับมากต่อการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นรักษาสิ่งแวดล้อม

4. การแสดงบทบาทในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

- หนังสือพิมพ์ได้แสดงบทบาทในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องเพียงพอหรือไม่ อย่างไร

ผลการสัมภาษณ์บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น 2 ชื่อฉบับ พบว่ามีการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพียงพอหรือไม่ อย่างไร ดังนี้

บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์มีความคิดเห็นว่าเป็นไปไม่ได้ว่าเพียงพอหรือไม่ แต่มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารจากการรับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนและนำเสนอข้อมูลข่าวสารจากการสื่อข่าวและรายงานข่าวของผู้สื่อข่าว พร้อมกันนี้หนังสือพิมพ์ได้ขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานราชการในการจัดสัมมนาเพื่อรับทราบข้อมูลที่สำคัญจำเป็นต่อการให้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมานำเสนอให้ประชาชนรับทราบต่อไป

บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์มีความคิดเห็นว่าเป็นไปไม่ได้ว่าหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไม่เพียงพอ เนื่องจากมีเนื้อหาในการนำเสนอจำกัดและขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ แต่อย่างไรก็ตามหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ได้ขอความร่วมมือไปยังนักวิชาการ ประชาชนทั่วไปที่มีความรู้ความสามารถนำเสนอข้อคิดเห็น บทความ หรือข่าวที่เป็นประโยชน์

- หลักในการเลือกประเด็นหรือการให้ความสำคัญกับเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ผลการสัมภาษณ์บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น 2 ชื่อฉบับ พบว่ามีหลักในการเลือกประเด็นหรือการให้ความสำคัญกับเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ดังนี้

บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์ กำหนดหลักในการเลือกประเด็นหรือให้ความสำคัญกับเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในประเด็นที่มีความสำคัญจำเป็นและเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นโดยนำเสนอตามเหตุการณ์ในแต่ละฤดูกาล เช่น “ฤดูแล้งเราอาจจะเน้นนำเสนอในเรื่องของไฟฟ้าหมอกควัน ช่วงเข้าหน้าร้อนเราก็จะนำเสนอภัยแล้ง ภัยแล้งมีผลกระทบต่อเราอย่างไร พอหน้าฝนเราก็จะนำเสนอว่าน้ำหลากเป็นอย่างไร ป้องกันอย่างไร เป็นต้น... ฤดูฝนเราก็จะไม่นำเสนอเรื่องการเผาป่า เรื่องควันไฟ เพราะอย่างไรมันก็ไม่ดีเพราะฤดูฝนฝนมันก็ต้องชะล้างไป เราก็ไปนำเสนอเรื่องน้ำหลาก น้ำท่วมว่าเราต้องป้องกันอย่างไร เป็นต้น” (สันศักดิ์ สักดิ์สูง, สัมภาษณ์ 7 พฤษภาคม 2555)

ส่วนบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์กำหนดหลักในการเลือกประเด็นหรือให้ความสำคัญกับเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยการนำเสนอประเด็น

ข่าวที่แตกต่างจากข่าวหนังสือพิมพ์อื่นๆ และเป็นประเด็นที่ประชาชนควรรับทราบ เช่น “ข้อมูลเดิมแพทย์แนะนำว่าถ้าเกิดปัญหาหมอกควันอย่าออกจากบ้าน งดออกกำลังกายกลางแจ้ง ตลอดจนมีการรณรงค์ให้ใช้น้ำกากปัดจุมก แต่มีประเด็นใหม่ที่น่าสนใจคือนักวิชาการระบุว่าการใช้หน้ากากปัดจุมกไม่สามารถป้องกันอันตรายจากปัญหาหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็กได้ หรือแพทย์ได้ระบุว่าปัญหาหมอกควันเป็นอันตรายแก่ผู้ตั้งครรภ์จะทำให้เด็กที่เกิดมาไม่สมบูรณ์” (อินสม ปัญญาโสภา, สัมภาษณ์ 5 พฤษภาคม 2555)

5. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต่อการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

- ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต่อการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ผลการสัมภาษณ์บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น 2 ชื่อฉบับ พบว่ามีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต่อการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมดังนี้

1. กำหนดให้หนังสือพิมพ์เพิ่มบทบาทในการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
2. นำเสนอข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลเสียจากการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่ปรากฏในข่าวบทความ และบทบรรณาธิการ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏในข่าว

จากการศึกษาข่าวเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์ และหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2552 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2553 รวมระยะเวลาในการศึกษา 1 ปี มีหนังสือพิมพ์ที่ใช้ศึกษาทั้งหมด 730 ฉบับ สามารถสรุปผลการวิจัยในหัวข้อนี้ได้ 3 ตอน ได้แก่

1.1 จำนวนข่าวเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกนำเสนอ

1.2 จำนวนข่าวเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกนำเสนอในแต่ละประเด็น

1.3 เนื้อหาข่าวเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกนำเสนอในแต่ละประเด็น

ดังมีรายละเอียดสามารถสรุปได้ตามหัวข้อต่อไปนี้

1.1 จำนวนข่าวเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกนำเสนอ

จากการศึกษาพบว่า มีข่าวเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมจำนวนทั้งสิ้น 1,208 ข่าว เป็นข่าวที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชิงใหม่นิวส์จำนวน 580 ข่าว และถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์จำนวน 628 ข่าว ซึ่งสามารถสรุปผลดังตารางที่ 4.1 ได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 สรุปจำนวนข่าวเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชิงใหม่นิวส์และหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์

เดือน	เชียงใหม่นิวส์	ไทยนิวส์	รวมข่าวทั้งหมด
	จำนวน	จำนวน	จำนวน
กรกฎาคม	30	52	82
สิงหาคม	37	47	84
กันยายน	27	34	61
ตุลาคม	19	28	47
พฤศจิกายน	35	33	68
ธันวาคม	42	43	85
มกราคม	58	42	100
กุมภาพันธ์	79	64	143
มีนาคม	117	131	248
เมษายน	33	42	75
พฤษภาคม	49	61	110
มิถุนายน	54	51	105
รวมทั้งหมด	580	628	1,208

1.2 จำนวนข่าวเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกนำเสนอในแต่ละประเด็น

จากข่าวที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมจำนวนทั้งหมด 1,208 ข่าวนั้นพบว่า เป็นการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในประเด็นเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหาและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด จำนวน 610 ข่าว (ร้อยละ 50.50) รองลงมาคือประเด็นเกี่ยวกับการสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 364 ข่าว (ร้อยละ 30.13) ประเด็นเกี่ยวกับการสูญเสียความสมดุลของระบบนิเวศ จำนวน 159 ข่าว (ร้อยละ 13.16) และประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 75 ข่าว (ร้อยละ 6.21) ตามลำดับ ทั้งนี้ สามารถสรุปจำนวนข่าวที่นำเสนอประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้ตามตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงประเด็นเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกนำเสนอในข่าว

ประเด็น	เชียงใหม่นิวส์	ไทยนิวส์	รวม	ร้อยละ
1. การป้องกันแก้ไขปัญหาและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม	290	320	610	50.50
2. สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม	193	171	364	30.13
3. การสูญเสียความสมดุลของระบบนิเวศ	61	98	159	13.16
4. ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม	36	39	75	6.21
รวมทั้งหมด	580	628	1,208	100

หมายเหตุ : ข่าว 1 เรื่อง อาจแสดงประเด็นเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้มากกว่า 1 ประเด็น

1.3 เนื้อหาข่าวเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกนำเสนอในแต่ละประเด็น

ในหัวข้อนี้จะวิเคราะห์เนื้อหาของข่าวที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งถูกนำเสนอตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.3.1 ประเด็นเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหาและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

หมายถึง การนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวิธีการและมาตรการต่างๆ สำหรับการพิทักษ์รักษาสิ่งแวดล้อมเอาไว้ให้ยั่งยืนยาวนาน จากการศึกษาพบว่าหนังสือพิมพ์นำเสนอเนื้อหาแยกออกเป็น 7 ประเด็นย่อย สามารถสรุปได้ในตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงการเสนอวิธีการป้องกันแก้ไขปัญหาและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

วิธีการป้องกันแก้ไขปัญหา	เชียงใหม่	ไทย	รวม	ร้อยละ
1. การรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม	145	185	330	44.30
2. ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการตามหน้าที่มากขึ้น	100	100	200	26.84
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	69	60	129	17.32
4. วางแผนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับศักยภาพในการรองรับของพื้นที่	27	14	41	5.50
5. สร้างองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมของประเทศ	9	5	14	1.88
6. การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน	3	-	3	0.04
7. อื่นๆ	11	17	28	3.76
รวมทั้งหมด	364	381	745	100

หมายเหตุ : ข่าว 1 เรื่อง อาจแสดงประเด็นเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหาและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมได้มากกว่า 1 ประเด็น

จากตารางที่ 4.3 จะพบว่า หนังสือพิมพ์นำเสนอในประเด็นการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด จำนวน 330 ข่าว (ร้อยละ 44.30) โดยข่าวในกลุ่มนี้หนังสือพิมพ์จะมุ่งชี้ให้เห็นถึงบทบาทของกลุ่ม/องค์กรต่างๆ ในสังคมที่ได้ร่วมมือกันจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเข้าใจต่อคนในสังคมถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมต่อการดำเนินชีวิต และชี้ให้เห็นว่าเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนที่จะต้องร่วมกันแก้ไขปัญหา มิใช่ให้เป็นเพียงหน้าที่ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น เช่น ประเด็นการรณรงค์เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยมีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจ และเพื่อปรับพฤติกรรมของประชาชนเสียใหม่ให้มีวินัยในด้านสิ่งแวดล้อม หรือประเด็นการรณรงค์เกี่ยวกับการมิให้เผาหญ้า

แห่งในฤดูแล้ง ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาหมอกควันตามมา เนื่องจากเชียงใหม่มีพื้นที่เป็นแอ่งกระทะ เมื่อเผาหญ้าแห้งในฤดูแล้งแล้วฝุ่นควันจะไม่สามารถระบายไปสู่ที่อื่นได้ การแก้ไขปัญหที่สำคัญจึงต้องเริ่มมาจากการปรับแก้พฤติกรรมของประชาชนให้เลิกการเผาหญ้าแห้ง ตัวอย่างของชาวที่ถูกนำเสนอในประเด็นดังกล่าวนี้ เช่น

ข่าวเรื่อง “ห้วยทรายธรรมชาติหุบเขา” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ห้วยทราย อ.แมริม จ.เชียงใหม่ จัดกิจกรรมเดินรณรงค์ขึ้นภายในตำบลเพื่อขอความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่หุบเขาการเผาทุกชนิดในที่โล่ง ไม่ว่าจะเป็นวัชพืช เศษขยะมูลฝอย และเศษวัสดุการเกษตรเป็นการลดปัญหาหมอกพิษทางอากาศ

ข่าวเรื่อง “ขยะเชียงใหม่ 320 ตัน/วัน เทศบาลคัดแยกทุกศุกร์” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 8 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับเทศบาลนครเชียงใหม่เร่งขอความร่วมมือประชาชนคัดแยกขยะอันตราย และคัดแยกขยะต่างๆ นำไปรีไซเคิล โดยปัญหาการจัดการขยะนั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคครัวเรือนที่เป็นหน่วยเล็กที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ถ้าทุกบ้านคัดแยกขยะและแบ่งประเภท ขยะที่สามารถนำมารีไซเคิลได้นำไปขาย ณ โรงงานรับซื้อขยะในชุมชนต่างๆ ที่ทางเทศบาลจัดตั้งไว้เพื่อสร้างรายได้ให้ครอบครัว ส่วนขยะอันตรายนำไปทิ้งที่จุดทิ้งของเสียอันตรายในเขตเทศบาลมี 15 จุด ทุกวันศุกร์สัปดาห์วันสัปดาห์ รถเก็บขยะจะตระเวนเก็บขยะอันตรายในจุดต่างๆ เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบนำไปจัดการอย่างถูกวิธีไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ข่าวเรื่อง “ทส.ผุดไอเดียปลอดการเผา ดึง 8 จังหวัดมาประกวด” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์ วันที่ 18 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนเตรียมจัดโครงการประกวดหมู่บ้านปลอดการเผา บรรเทาโลกร้อนในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ได้รับความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเผาในที่โล่งและเกิดความตระหนักเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาหมอกควันที่เกิดจากการเผาในที่โล่ง

ข่าวเรื่อง “แผนที่ป่าละ 2.6 ล้านไร่” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์ วันที่ 19 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับนายสุนันต์ อรุณนพรัตน์ รองอธิบดีกรมป่าไม้ เผยพื้นที่ป่าสงวนถูกบุกรุกปีละ 2 แสนกว่าไร่ เผย 10 ปีที่ผ่านมาพื้นที่ป่าหาย 2.6 ล้านไร่ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ประชาชนในพื้นที่จะต้องร่วมกันเป็นหูเป็นตาให้กับทางราชการ และยังได้ย้ำเจ้าหน้าที่ให้ประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจกับประชาชนให้รู้ถึงโทษของการทำลายป่าให้มากขึ้น ซึ่งหากประชาชนตระหนักถึงพิษภัยแล้วก็จะช่วยกันดูแลมากกว่าที่จะช่วยกันทำลาย

ประเด็นที่ถูกนำเสนอรองลงมาคือให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการตามหน้าที่มากขึ้น จำนวน 200 ข่าวก (ร้อยละ 26.84) ประเด็นดังกล่าวนี้ เนื้อหาส่วนใหญ่หนังสือพิมพ์จะมุ่งชี้ให้เห็นว่า การป้องกันแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องทำหน้าที่อย่างเต็ม ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เข้มงวดมากขึ้น เช่น ให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องบูรณาการการทำงาน และประสานการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการป้องกันแก้ไข ปัญหา หรือการนำเอามาตรการทางกฎหมายมาบังคับใช้ในการควบคุมและปราบปรามผู้กระทำผิด อย่างจริงจังและเข้มงวด เพื่อให้ประชาชนเกิดความเกรงกลัวและปฏิบัติตามมาตรการมากขึ้น เนื่องจากที่ผ่านมา ยังไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนเท่าที่ควร ตัวอย่างของข่าวที่ถูกนำเสนอใน ประเด็นดังกล่าวนี้ เช่น

ข่าวเรื่อง “คุณภาพอากาศเชียงใหม่เริ่มเลวลง ผู้ว่าฯสุดทนสั่งจับมือเผามาลงโทษ” ซึ่งถูก นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับนายอมรพันธ์ นิมานันท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ กล่าวว่า ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปต้องเผ่าระวังเป็นพิเศษในเรื่อง การเผาทั้งในพื้นที่ทำการเกษตรและการเผาในที่โล่งของประชาชนทุกพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อ ป้องกันปัญหาการสะสมของหมอกควัน แม้ว่าขณะนี้ยังไม่รุนแรงแต่ถ้าหากประชาชนยังคงเผาป่า และในที่โล่งอยู่เช่นนี้ก็จะทำให้สถานการณ์หมอกควันรุนแรงขึ้น และอาจมีความจำเป็นที่ต้อง นำเอามาตรการทางกฎหมายมาบังคับใช้ในการควบคุมและปราบปรามผู้กระทำผิดอย่างจริงจังและ เข้มงวด เพื่อให้ประชาชนเกิดความเกรงกลัวและปฏิบัติตามมาตรการมากขึ้น เนื่องจากที่ผ่านมา ยังไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนเท่าที่ควร

ข่าวเรื่อง “สองแควจัดมาตรการเข้มลุยขบวนการรุกป่าลงโทษเฉียบขาด” ซึ่งถูกนำเสนอใน หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 29 พฤษภาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก เพิ่ม มาตรการเข้มข้นในการปราบปรามและลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับป่าไม้ เพื่อรักษาพื้นที่ป่า ไม่ให้ถูกทำลายเพิ่มเติม โดยกำชับให้หน่วยงานของกรมป่าไม้ ฝ่ายตำรวจ ฝ่ายปกครอง รวมถึงกอ. รมน. จังหวัด ได้มีการลงพื้นที่หาข่าวหาข้อมูล บูรณาการการทำงานและประสานการปฏิบัติงาน ร่วมกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการป้องกันการลักลอบทำลายป่าหรือการบุกรุกพื้นที่ป่า

ข่าวเรื่อง “ทหารพรานเดินนำรวบมอดไม้ล่องสาละวิน ผูกเป็นแพลอยตามน้ำเสริมกำลัง สกัดช่วงฝน” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 30 พฤษภาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ทหารพรานนำกำลังสกัดจับกุมมอดไม้ลักลอบขนไม้เถื่อนผูกเป็นแพล่องมาตามลำน้ำสาละวิน ทั้ง ร่องรอยทั้งฝั่งไทย-พม่า ชักลากลงน้ำตลอดแนวสองฝั่ง ทางชุดลาดตระเวนทางน้ำและภาคพื้นดิน ของทางเจ้าหน้าที่ทหารพรานที่ 36 เจ้าหน้าที่หน่วยป้องกันรักษาป่าแม่เกาะ และเจ้าหน้าที่อุทยาน

แห่งชาติสาละวิน ได้เตรียมแผนผืนที่กำลังเพิ่มมาตรการเข้มงวดในการตรวจตราการลักลอบล่าสัตว์
ไม้เถื่อนสู่สาละวินให้มากขึ้นกว่าเดิม

ประเด็นที่ผู้นำเสนอรองลงมา ได้แก่ ประเด็นเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชน
และภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
จำนวน 129 ข้อ (ร้อยละ 17.32) ประเด็นดังกล่าวนี้ เนื้อหาส่วนใหญ่หนังสือพิมพ์จะมุ่งชี้ให้เห็นว่า
ถ้าพหุภาคีของรัฐมีไม่เพียงพอที่จะดูแลปัญหาทุกข้อมุมของประเทศ ดังนั้นจำเป็นที่จะต้อง
สนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และตัดสินใจ ตลอดจนการติดตามตรวจสอบการ
ดำเนินงานของโครงการพัฒนาที่เกิดผลเสียต่อประชาชน นอกจากนี้ ยังจำเป็นที่จะต้องสร้าง
แรงจูงใจให้ภาคธุรกิจเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น ส่งเสริมให้ภาคธุรกิจ
เอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องของหลักการ “ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้รับภาระการบำบัดและกำจัด”
การลดปริมาณของเสีย การอนุรักษ์พลังงาน เป็นต้น ตัวอย่างของข่าวที่ผู้นำเสนอในประเด็น
ดังกล่าวนี้ เช่น

ข่าวเรื่อง “เน้นโรงงานอุตสาหกรรมเหนือประหยัดและอนุรักษ์พลังงาน” ซึ่งถูกนำเสนอใน
หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 11 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและ
อนุรักษ์พลังงาน (พพ.) ร่วมกับสถาบันวิจัยและพัฒนาพลังงาน (สวพ.) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัด
สัมมนา “หลักสูตร การจัดการพลังงานและการอนุรักษ์พลังงานแบบมีส่วนร่วม โดยโรงงาน
อุตสาหกรรมและอาคารธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก” ให้แก่ผู้ประกอบการในโรงงาน
อุตสาหกรรมและอาคารธุรกิจทั่วภาคเหนือ เพื่อสร้างจิตสำนึก และเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจใน
การอนุรักษ์พลังงานทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ รวมทั้งให้มีการบริหารจัดการการใช้พลังงานอย่าง
เป็นระบบ เพื่อให้มีการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่าและเต็มประสิทธิภาพ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไป
บริหารจัดการในสถานประกอบการของตนเอง ช่วยลดค่าใช้จ่ายได้อย่างเป็นรูปธรรม

ข่าวเรื่อง “คนลำปางเห็นด้วยก่อสร้างบ่อทิ้งขยะ” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่
นิวส์ วันที่ 27 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมจังหวัดได้จัดประชาคมเปิด
เวทีสาธารณะให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็น เรื่องการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอย ของ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง จากการตอบแบบประเมินผลปรากฏว่า ร้อยละ 90.21 เห็นด้วยที่
จะให้มีการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง

นอกจากประเด็นที่ผู้นำเสนอข้างต้นทั้ง 3 ประเด็นแล้ว จากการศึกษายังพบว่า
หนังสือพิมพ์ได้นำเสนอในประเด็นอื่นๆ อีก ได้แก่ ประเด็นเกี่ยวกับการวางแผนการใช้
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับศักยภาพในการรองรับของพื้นที่ ประเด็น
เกี่ยวกับการสร้างองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมของ

ประเทศ ประเด็นเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และประเด็นอื่นๆ อย่างไรก็ดี หนังสือพิมพ์จะเน้นใน 3 ประเด็นข้างต้น ส่วนประเด็นอื่นๆ นั้นจะนำเสนอค่อนข้างน้อย กล่าวคือนำเสนอไม่ถึงร้อยละ 10

1.3.2 ประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม

หมายถึง การนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม เป็นเหตุการณ์ที่นานๆ เกิดขึ้น เกิดเป็นช่วงระยะเวลาสั้นๆ สามารถฟื้นตัวกลับสู่สภาพเดิมได้ในเวลาไม่นานหรือมีความรุนแรงเป็นบางพื้นที่ จากการศึกษาพบว่าหนังสือพิมพ์นำเสนอเนื้อหาแยกออกเป็น 2 ประเด็นย่อย สามารถสรุปได้ในตารางที่ 4.4 ดังนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม

สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม	เชียงใหม่นิวส์	ไทยนิวส์	รวม	ร้อยละ
1. ประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์ภัยธรรมชาติ	145	120	265	72.80
2. ประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์มลพิษทางสิ่งแวดล้อม	48	51	99	27.20
รวมทั้งหมด	193	171	364	100

หมายเหตุ : ข่าว 1 เรื่อง อาจแสดงประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมได้มากกว่า 1 ประเด็น

จากตารางที่ 4.4 จะพบว่า หนังสือพิมพ์นำเสนอในประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์ภัยธรรมชาติมากที่สุด จำนวน 265 ข่าว (ร้อยละ 72.80) โดยข่าวในกลุ่มนี้ หนังสือพิมพ์จะมุ่งนำเสนอเนื้อหาเพื่อรายงานสถานการณ์ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นตามฤดูกาลให้สาธารณชนได้รับทราบ ได้แก่ ปัญหาภัยแล้ง โรคระบาด อุทกภัย วาตภัย ภัยหนาว แผ่นดินถล่ม และแผ่นดินไหว ตามลำดับตัวอย่างของข่าวที่ถูกนำเสนอในประเด็นดังกล่าวนี้ เช่น

ข่าวเรื่อง “ภัยแล้งน่านขยายวง 86 ตำบลเดือดร้อน” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 22 เมษายน 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับสถานการณ์ภัยแล้งเมื่อน่านขยายวงกว้างครอบคลุมพื้นที่ 86 ตำบล ราษฎรได้รับผลกระทบแล้วกว่า 71,056 หลังคาเรือน หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จ.น่านเร่งให้การช่วยเหลือ

ข่าวเรื่อง “พวไ้เชื้อคอกที่ลป.ระบาดแล้ว” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชิงใหม่นิวส์ วันที่ 5 พฤษภาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปางเตือนประชาชนให้เฝ้าระวังโรคไ้เชื้อคอก เนื่องจากช่วงนี้สภาพอากาศมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยทั้งอากาศร้อนและมีฝนตกเป็นช่วงๆ ทำให้มีน้ำท่วมขังจึงเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เผยปีนี้สถานการณ์โรคไ้เชื้อคอกของจังหวัดลำปางมีผู้ป่วยสูงที่สุดเจอ 61 รายแล้ว

ประเด็นที่ถูกนำเสนอรองลงมาคือประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์มลพิษทางสิ่งแวดล้อม จำนวน 99 ข่าว (ร้อยละ 27.20) ข่าวในกลุ่มนี้ จะมุ่งนำเสนอเนื้อหาเพื่อรายงานสถานการณ์มลพิษทางสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น ได้แก่ ปัญหามลพิษทางอากาศที่เกิดจากหมอกควัน ไฟป่าและฝุ่นละอองขนาดเล็ก ปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และปัญหาน้ำเสีย ตามลำดับ ตัวอย่างของข่าวที่ถูกนำเสนอในประเด็นดังกล่าวนี้ เช่น

ข่าวเรื่อง “โวยขยะปนजरชนข้ามเขตเชิงใหม่ไปทิ้งลำปาง” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชิงใหม่นิวส์ วันที่ 7 ตุลาคม 2552 มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใหญ่บ้านร่วมกับอบต.ลำปาง แจ้งตำรวจจับขบวนการลักลอบนำขยะจากเชิงใหม่มาทิ้งในเขตป่าละเมาะ ต.บ้านเป้า พบมีเครื่องจักรขนาดใหญ่ ทั้งรถแม็คโครและรถไถ อีกทั้งพบหลุมทิ้งขยะทั้งที่กลบแล้วและเตรียมจะกลบเป็นจำนวนมาก ส่งกลิ่นเหม็นตลบอบอวลไปทั่วบริเวณ

ข่าวเรื่อง “กรมควบคุมมลพิษห่วงคุณภาพอากาศเหนือแย้” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 16 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับกรมควบคุมมลพิษกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รายงานสถานการณ์หมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน พบสถานการณ์เข้าขั้นวิกฤติ สืบเนื่องจากการคาดการณ์ถึงอิทธิพลของปรากฏการณ์เอลนีโญระดับปานกลางในช่วงปลายปี 2552 ต่อเนื่องถึงกลางปี 2553 ส่งผลให้เกิดความแห้งแล้งของสภาพอากาศ และพบการเพิ่มสูงขึ้นของการเผาในที่โล่ง ทั้งไฟป่า การเผาตอซังฟางข้าว เศษวัสดุการเกษตร การเผาหญ้า เศษกิ่งไม้ใบไม้ การเผาป่าเพื่อล่าสัตว์ การเก็บของป่า และการเผาในชุมชน ทำให้ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กในหลายจังหวัดเพิ่มสูงขึ้นจนเกินเกณฑ์มาตรฐาน เกิดสภาพฟ้าหาว มีหมอกควันปกคลุมโดยสถานการณ์อาจมีความรุนแรงใกล้เคียงกับปี 2550

ข่าวเรื่อง “ชม.นักข้อมหมอกคลุมเมืองฝุ่นสูงสุดในรอบปี” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชิงใหม่นิวส์ วันที่ 18 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับการรายงานผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศเมืองเชิงใหม่ พบค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM10 เกินค่ามาตรฐาน 120 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่าดัชนีคุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน 100 ติดต่อกันเป็นวันที่ 3 แล้ว โดยที่สถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศของกรมควบคุมมลพิษที่ศาลากลางจังหวัดเชิงใหม่วัดค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM10

ได้ 220.5 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และวัดค่าดัชนีคุณภาพอากาศได้ 114 ถือว่าส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนโดยเฉพาะผู้ป่วยโรคภูมิแพ้ หอบหืด และโรคระบบทางเดินหายใจ

ข่าวเรื่อง “แม่กวังวิกฤติ น้ำเน่าปลาตาย” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 23 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้สื่อข่าวได้รับแจ้งจากชาวบ้านที่อาศัยอยู่ริมสองฝั่งแม่น้ำกวัง ตั้งแต่พื้นที่ ต.เหมืองง่า, ต.ในเมือง, ต.เวียงยอง, ต.ต้นธง จ.ลำพูน ว่าขณะนี้ได้มีปลาในลำน้ำกวังเป็นจำนวนมากเริ่มทยอยออกมาตายบริเวณริมฝั่ง น้ำได้กลายเป็นสีดำสนิท เต็มไปด้วยฟอง และน้ำเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็นไปทั่ว และยังมีผักตบชวาที่ขึ้นหนาที่บดเต็มลำน้ำแม่กวัง ซึ่งถึงขณะนี้ยังไม่มีหน่วยงานใดเข้ามาดูแลและแก้ไข

1.3.3 ประเด็นเกี่ยวกับการสูญเสียความสมดุลของระบบนิเวศ

หมายถึง การนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไร้ขอบเขตและไร้ทิศทางจากการพัฒนาโครงการต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน ตลอดจนกิจกรรมอื่นๆ ของมนุษย์

ในกรณีนี้หลายสิ่งที่สูญเสียไปแล้วไม่สามารถฟื้นคืนสู่สภาพธรรมชาติดั้งเดิมได้ หรือต้องใช้เวลานานในการฟื้นฟูกว่าจะกลับคืนสู่สภาพเดิม อีกทั้งผลกระทบไม่ค่อยจะมองเห็นได้ในทันที แต่เป็นปัญหาที่ค่อยๆ สะสมตัวเองมากขึ้นและรอวันที่จะประทุขึ้นมา นับเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ร้ายแรงและส่งผลกระทบในระยะยาว จากการศึกษาพบว่าหนังสือพิมพ์นำเสนอเนื้อหาแยกออกเป็น 4 ประเด็นย่อย สามารถสรุปได้ในตารางที่ 4.5 ดังนี้

ตารางที่ 4.5 แสดงประเด็นเกี่ยวกับการสูญเสียความสมดุลของระบบนิเวศ

การสูญเสียความสมดุลของระบบนิเวศ	เชียงใหม่นิวส์	ไทยนิวส์	รวม	ร้อยละ
1. ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้	55	89	144	90.57
2. ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาการลักลอบค้าสัตว์ป่าและพืชป่า	2	5	7	4.40
3. ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรแร่ธาตุและพลังงาน	3	4	7	4.40
4. ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาภาวะโลกร้อน	1	-	1	0.63
รวมทั้งหมด	61	98	159	100

หมายเหตุ : ข่าวนี้อาจแสดงประเด็นเกี่ยวกับการสูญเสียความสมดุลของระบบนิเวศได้มากกว่า 1 ประเด็น

จากตารางที่ 4.5 จะพบว่า หนังสือพิมพ์นำเสนอในประเด็นเกี่ยวกับปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้มากที่สุด จำนวน 144 ข่าว (ร้อยละ 90.57) ประเด็นดังกล่าวนี้ เนื้อหาส่วนใหญ่ หนังสือพิมพ์จะมุ่งชี้ให้เห็นว่าปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้เกิดจากกลุ่มนายทุน ผู้มีอิทธิพลเจ้าหน้าที่บางรายที่กระทำความผิดเสียเอง และชาวบ้านในพื้นที่เข้าไปลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ทำการบุกรุกแผ้วถางป่าเพื่อสร้างที่พักอาศัย สร้างรีสอร์ท และเตรียมพื้นที่เพื่อทำการเกษตร เป็นต้น ตัวอย่างของข่าวที่ถูกนำเสนอในประเด็นดังกล่าวนี้ เช่น

ข่าวเรื่อง “ไม้เถื่อนพระวอส่งดังแล้ว สวญ เจ้าถิ่น” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่ วันที่ 14 สิงหาคม 2552 มีเนื้อหาเกี่ยวกับชุดปฏิบัติการได้ขยายผลตรวจยึดจับกุมบ้านพักหลังหนึ่งของนายตำรวจที่สวนป่าละเมาะ และเขตป่าสงวนแม่ละเมา พร้อมสืบสวนสอบสวนขยายผลเข้าไปตรวจยึดไม้แปรรูปที่ สก.พระวอได้อีก 150 แผ่น ต่อมานายตำรวจขอให้จับกุมแต่ชุดสืบสวนไม่สนใจจึงดำเนินการตรวจยึดของกลางในโรงพักพระวอ และตรวจสอบพบว่ามีการใช้รถตราโล่กระทำความผิดอีกด้วย จนเป็นเหตุให้มีการส่งย้าย พตท. โชคชัย ชูแสง สวญ.ภอ.พระวอ ออกนอกพื้นที่ในฐานะหัวหน้าโรงพัก และเผยในพื้นที่ที่มีการโค่นป่าจำนวนมาก ตำรวจไม่มีการจับกุมนายทุนหรือผู้เกี่ยวข้องมาดำเนินคดีแม้แต่รายเดียว

ข่าวเรื่อง “อ้างเมียตำรวจใหญ่บุกรุกป่าสงวนคอยตุ้ง สร้างรีสอร์ทอย่างถาวร ชาวบ้านแม่สายสุดทนเข้าร้องป่าไม้เชิงราย” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่ วันที่ 4 ธันวาคม 2552 มีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าและพื้นที่ในเขตโครงการพระราชดำริคอยตุ้งของกลุ่มขบวนการนายทุนกลุ่มต่างดาว และกลุ่มเจ้าหน้าที่บ้านเมือง บริเวณพื้นที่ธรรมชาติบ้านผาแตก ม.10 เทศบาลต.เวียงพางคำ คาบเกี่ยวเทศบาลต.แม่สาย อ.แม่สาย จ.เชียงราย เพื่อเข้าทำการก่อสร้างรีสอร์ทและก่อสร้างที่พักอาศัยอย่างถาวร โดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และมีการบุกรุกมากยิ่งขึ้นทำให้สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติถูกแผ้วถางทำลายโดยไม่มีการควบคุม

ข่าวเรื่อง “รวบอดีตผอ.ชลลอบตัดไม้สงวนส่งขายให้นายทุน” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่ ฉบับวันที่ 14 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ได้บุกเข้าตรวจค้นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติคอยบ่อ หมู่บ้านคอยบ่อ ต.บ้านดู่ อ.เมือง จ.เชียงราย ตรวจสอบพบอดีตผู้ใหญ่บ้านลอบตัดไม้ในป่าสงวนแล้วแปรรูปส่งให้นายทุนในตัวเมืองเชียงราย

ข่าวเรื่อง “นายทุนบุกรุกป่า” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 30 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มนายทุนลอบจ้างคนงานเข้าบุกรุกแผ้วถางป่าลานมะเขือ หมู่ 3 ต.สวน

เมียง อ.ชาติตระการ จ.พิษณุโลก เพื่อเตรียมปรับพื้นที่ทำไร่ จากการตรวจสอบพื้นที่พบมีการบุกกรุกแผ้วถางป่าเสียหายรวม 2 ไร่ และพบไม้แปรรูปจำนวนหนึ่ง

นอกจากประเด็นที่ถูกนำเสนอข้างต้นแล้ว จากการศึกษายังพบว่าหนังสือพิมพ์ได้นำเสนอในประเด็นอื่นๆ อีก ได้แก่ ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาการลักลอบค้าสัตว์ป่าและพืชป่า ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรแร่ธาตุและพลังงาน และประเด็นเกี่ยวกับปัญหาภาวะโลกร้อน อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์จะเน้นในประเด็นข้างต้น ส่วนประเด็นอื่นๆ นั้นจะนำเสนอค่อนข้างน้อย กล่าวคือนำเสนอไม่ถึงร้อยละ 10

1.3.4 ประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม

หมายถึง การนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของกฎหมาย นโยบาย โครงการและกิจกรรมอื่นๆ ของมนุษย์ ที่มีผลต่อทรัพยากร สิ่งแวดล้อม สุขอนามัย และคุณภาพชีวิต จากการศึกษาพบว่าหนังสือพิมพ์นำเสนอเนื้อหาแยกออกเป็น 4 ประเด็นย่อย สามารถสรุปได้ในตารางที่ 4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม	เชียงใหม่นิวส์	ไทยนิวส์	รวม	ร้อยละ
1. ประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต	33	35	68	67.33
2. ประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์	12	10	22	21.78
3. ประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	2	5	7	6.93
4. ประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ	2	2	4	3.96
รวมทั้งหมด	49	52	101	100

หมายเหตุ : ข่าวกว่า 1 เรื่อง อาจแสดงประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมได้มากกว่า 1 ประเด็น

จากตารางที่ 4.6 จะพบว่า หนังสือพิมพ์นำเสนอในประเด็นผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตมากที่สุด จำนวน 68 ข่าว (ร้อยละ 67.33) ประเด็นดังกล่าวนี้ เนื้อหาส่วนใหญ่หนังสือพิมพ์จะมุ่งชี้ให้เห็นถึงผลกระทบของนโยบาย โครงการและกิจกรรมอื่นๆ ของมนุษย์ ที่มีต่อคุณภาพชีวิต ไม่ว่าจะเป็นส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม อัตราการเจ็บป่วย ความวิตกกังวล ความกลัว ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมดั้งเดิม เป็นต้น ตัวอย่างของข่าวที่ถูกนำเสนอในประเด็นดังกล่าวนี้ เช่น

ข่าวเรื่อง “โรงงานเทียนหอมส่งกลิ่นชาวบ้านลัมป้วย” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 7 กรกฎาคม 2552 มีเนื้อหาเกี่ยวกับชาวบ้าน 4 หมู่บ้านได้รับผลกระทบจากกลิ่นเหม็นของโรงงานผลิตเทียนหอม บ.คาเลี่ยนพาเลนโฮมเคเคอร์ไทย จำกัด ซึ่งตั้งแต่ตั้งโรงงานมาสร้างผลกระทบเรื่องกลิ่นให้กับชาวบ้านในหมู่บ้านสันท้าวและหมู่บ้านข้างเคียงรวม 4 หมู่บ้าน นอกจากกลิ่นแล้วยังมีผลด้านสุขภาพด้วย โดยมีอาการแน่นหน้าอก วิงเวียนศีรษะ ใบหน้าบวม น้ำตาไหล ผื่นขึ้นทั่วร่างกาย จนขณะนี้เข้ารักษาอาการที่โรงพยาบาลแล้วหลายราย

ข่าวเรื่อง “พวจ. พันธงผังเมืองรวมชม. ฉบับที่ 3 ไม่ต้องทบทวน ภาคเอกชนเรียกร้องพวตักสูงโผล่เพียบ” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 11 กรกฎาคม 2552 มีเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มรักษ์บ้านรักษ์เมืองเชียงใหม่ ยื่นหนังสือต่อนายอมรพันธุ์ นิมานันท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ถึงกรรมการประกาศใช้ผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่ฯ ตามที่ อปท. 13 แห่งเห็นชอบ ซึ่งหากมีการพัฒนาผิดทิศทางจะมีปัญหาหลากหลายตามมา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่จอร์จ ขยะ ความสกปรกต่างๆ และหากยื้อเวลาในการพิจารณาแก้ไขออกไปอีกเท่ากับว่าสร้างช่วงสุญญากาศของกฎหมายท้องถิ่นก็ไม่ได้ออกเทศบัญญัติไม่ให้สร้างตึกสูง เมื่อไม่มีกฎหมายควบคุมเอกชนก็สามารถยื่นขอสร้างอาคารสูงใหญ่ตามแบบที่ตนต้องการ โดยไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาที่ได้ชี้ชัดที่สุดคือ การบดบังทัศนียภาพ ก่อทัศนยะจาดแก่เมืองที่เป็นศูนย์รวมศิลปวัฒนธรรมและจิตวิญญาณของชาวเชียงใหม่

ข่าวเรื่อง “หมอกควันวิกฤติเกือบหมื่นคนส่งตัวเข้ารพ.ทางเดินหายใจแย่ 8 จังหวัดภาคเหนือ” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์ วันที่ 12 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิกฤติหมอกควันทั่วภาคเหนือยังรุนแรงต่อเนื่อง นพ.วัฒนา กาญจนกมล นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ เตือนค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM10 และค่าดัชนีคุณภาพอากาศของจังหวัดเชียงใหม่ยังพุ่งเกินค่ามาตรฐานจนอยู่ในระดับส่งผลกระทบต่อสุขภาพแล้ว แนะนำกลุ่มเสี่ยงควรหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมนอกอาคาร ด้านจังหวัดใกล้เคียงทั้งเชียงราย น่าน พะเยา ประชาชนได้รับผลกระทบจากหมอกควัน 8 จังหวัด เกือบหมื่นรายแล้ว

ข่าวเรื่อง “สามหมอกสะอื้นภาพพจน์พังจากหมอกควัน” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์ วันที่ 24 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับนายสุพจน์ กลิ่นประณีต นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน เปิดเผยว่าในช่วงวันที่ 16-20 มีนาคมที่ผ่านมาจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีหมอกควันค่อนข้างหนาแน่นทำให้สายการบินต่างๆ มีการงดให้บริการชั่วคราว ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถเดินทางมายังจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ รวมถึงส่งผลกระทบต่อทั้งเรื่องของโรงแรม ที่พัก และผู้ประกอบการท่องเที่ยว และผู้ที่มีการจองไว้ล่วงหน้าแต่ไม่สามารถเข้าพักได้ในวัน เวลาที่กำหนด ทำให้มูลค่าความเสียหายในเรื่องดังกล่าวมียอดรายได้สูญเสียกว่า 20 ล้านบาท

ประเด็นที่ถูกนำเสนอรองลงมาคือประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ จำนวน 22 ข่าว (ร้อยละ 21.78) ประเด็นดังกล่าวนี้ เนื้อหาส่วนใหญ่หนังสือพิมพ์จะมุ่งชี้ให้เห็นถึงผลกระทบของนโยบาย โครงการและกิจกรรมอื่นๆ ของมนุษย์ ที่มีต่อคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นส่งผลกระทบต่อปริมาณ คุณภาพ ความเพียงพอของน้ำดื่ม/น้ำใช้ ส่งผลกระทบต่อเส้นทางการคมนาคมทางบก ทางอากาศ เป็นต้น ตัวอย่างของข่าวที่ถูกนำเสนอในประเด็นดังกล่าวนี้ เช่น

ข่าวเรื่อง “ด้านโรงงานขยะลำปางหวั่นมลพิษ” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่ นิวส์ วันที่ 11 ธันวาคม 2552 มีเนื้อหาเกี่ยวกับชาวบ้านประท้วงโครงการก่อสร้างบ่อกำจัดขยะของ อบจ.ลำปาง เรียกร้องให้ทางจังหวัดสั่งให้ อบจ.ลำปางยุติการก่อสร้าง เนื่องจากชาวบ้านได้รับผลกระทบ โดยพื้นที่การก่อสร้างเป็นแหล่งต้นน้ำที่ชาวบ้านหมู่ 3, 4, 6 ต.บ้านเป้า หมู่ 7 ต.บ่อแฮ้ว ได้ใช้ประโยชน์ในการทำการเกษตร ระบบประปาหมู่บ้านในการบริโภค แม้จะมีระบบชลประทานแต่ก็มีความจำเป็นต้องใช้น้ำที่ไหลมาจากที่สูง หากมีการก่อสร้างโครงการกำจัดขยะจะทำให้มีน้ำเน่าเสียจากขยะไหลเข้าสู่พื้นที่การเกษตร ซึ่งขยะเหล่านี้จะเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคที่มาจากทั่วจังหวัดลำปาง

ข่าวเรื่อง “ปัญหาหมอกควันแม่ฮ่องสอนกระทบต่อสายการบินไทย” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 5 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2553 ในตัวเมืองแม่ฮ่องสอนถูกปกคลุมด้วยควันไฟป่าหนาแน่นกว่าทุกวัน ทำให้สายการบินไทยที่ทำการบินร่วมกับสายการบินนกแอร์ไปยังจังหวัดแม่ฮ่องสอน ต้องเลื่อนเวลาทำการบินชั่วคราวไปจากเดิมอีก 3 ชั่วโมง ถึงแม้สายการบินไทยและสายการบินนกแอร์จะยังคงสามารถทำการบินสู่แม่ฮ่องสอนได้วันละ 3 เที่ยวบิน แต่ก็ยังมีผู้โดยสารบางส่วนที่ไม่มั่นใจในเที่ยวบินที่มีความไม่แน่นอนกับปัญหาหมอกควันไฟป่านี้ ต้องตัดสินใจเดินทางโดยรถยนต์แทน

ข่าวเรื่อง “แม่สายทัศนวิสัยแย่” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 11 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเกิดไฟป่าทำให้กลุ่มควันลอยลงต่ำไปรวมตัวกันบริเวณท้องแอ่งเชิงเขา

ของพื้นที่ อ.แม่สาย โดยเฉพาะบริเวณหน้าด่านพรมแดน ซึ่งเป็นแอ่งขนาดใหญ่และเป็นชุมชนตลาดชายแดนที่มีความหนาแน่นทั้งฝั่งไทยและพม่า โดยสามารถสังเกตถึงกลุ่มควันที่ลอยปกคลุมได้อย่างชัดเจน ทำให้ทัศนวิสัยในการมองเห็นแย่อย่างมาก โดยเฉพาะตามจุดสัญญาณไฟจราจรต่างๆ บนถนนพหลโยธิน ตั้งแต่ ต.เวียงพางคำ-เทศบาล ต.แม่สาย พบว่ามีทัศนวิสัยในการมองเห็นเพียงแค่ 100-200 เมตร ผู้ใช้รถใช้ถนนแทบจะไม่เห็นสัญญาณไฟในระยะไกล ทำให้การขับซัดต้องระมัดระวังอย่างมาก

นอกจากประเด็นที่ถูกนำเสนอข้างต้นทั้ง 2 ประเด็นแล้ว จากการศึกษายังพบว่า หนังสือพิมพ์ได้นำเสนอในประเด็นอื่นๆ อีก ได้แก่ ประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์จะเน้นใน 2 ประเด็นข้างต้น ส่วนประเด็นอื่นๆ นั้นจะนำเสนอค่อนข้างน้อย กล่าวคือนำเสนอไม่ถึงร้อยละ 10

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏใน

บทความ

จากการศึกษาบทความเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชิงใหม่นิวส์ และหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2552 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2553 รวมระยะเวลาในการศึกษา 1 ปี มีหนังสือพิมพ์ที่ใช้ศึกษาทั้งหมด 730 ฉบับ สามารถสรุปผลการวิจัยในหัวข้อนี้ได้ 3 ตอน ได้แก่

2.1 จำนวนบทความเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกนำเสนอ

2.2 จำนวนบทความเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกนำเสนอ

ในแต่ละประเด็น

2.3 เนื้อหาบทความเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกนำเสนอ

ในแต่ละประเด็น

ดังมีรายละเอียดสามารถสรุปได้ตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1 จำนวนบทความเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกลำเสนอ

จากการศึกษาพบว่า มีบทความเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมจำนวนทั้งสิ้น 302 เรื่อง เป็นบทความที่ถูกลำเสนอในหนังสือพิมพ์เชิงใหม่นิวส์จำนวน 137 เรื่อง และถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์จำนวน 165 เรื่อง ซึ่งสามารถสรุปผลดังตารางที่ 4.7 ได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7 สรุปจำนวนบทความเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกลำเสนอในหนังสือพิมพ์เชิงใหม่นิวส์และหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์

เดือน	เชิงใหม่นิวส์	ไทยนิวส์	รวมบทความทั้งหมด
	จำนวน	จำนวน	จำนวน
กรกฎาคม	8	21	29
สิงหาคม	9	12	21
กันยายน	7	16	24
ตุลาคม	9	10	19
พฤศจิกายน	12	14	26
ธันวาคม	7	12	19
มกราคม	15	7	22
กุมภาพันธ์	21	17	38
มีนาคม	21	22	43
เมษายน	3	12	15
พฤษภาคม	10	8	18
มิถุนายน	15	14	29
รวมทั้งหมด	137	165	302

2.2 จำนวนบทความเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกลำเสนอในแต่ละประเด็น

จากบทความที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมทั้งหมด 302 เรื่อง นั้น พบว่าเป็นการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในประเด็นเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไข ปัญหาและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด จำนวน 222 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 73.51 รองลงมาคือ

ประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 47 เรื่อง (ร้อยละ 15.56) ประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 24 เรื่อง (ร้อยละ 7.95) และประเด็นเกี่ยวกับการสูญเสียความสมดุลของระบบนิเวศ จำนวน 9 เรื่อง (ร้อยละ 2.98) ตามลำดับ ทั้งนี้ สามารถสรุปจำนวนบทความที่น่าสนใจประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้ตามตารางที่ 4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.8 แสดงประเด็นเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกลำเสนอในบทความ

ประเด็น	เชียงใหม่	ไทย	รวม	ร้อยละ
1. การป้องกันแก้ไขปัญหาและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม	99	123	222	73.51
2. สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม	27	20	47	15.56
3. ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม	9	15	24	7.95
4. การสูญเสียความสมดุลของระบบนิเวศ	2	7	9	2.98
รวมทั้งหมด	137	165	302	100

หมายเหตุ : บทความ 1 เรื่อง อาจแสดงประเด็นเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้มากกว่า 1 ประเด็น

2.3 เนื้อหาบทความเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกลำเสนอในแต่ละประเด็น ในหัวข้อนี้จะวิเคราะห์เนื้อหาของบทความที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งถูกลำเสนอตามประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

2.3.1 ประเด็นเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหาและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

หมายถึง การนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวิธีการและมาตรการต่างๆ สำหรับการพิทักษ์รักษาสิ่งแวดล้อมเอาไว้ให้ยั่งยืนยาวนาน จากการศึกษาพบว่าหนังสือพิมพ์นำเสนอเนื้อหาแยกออกเป็น 7 ประเด็นย่อย สามารถสรุปได้ในตารางที่ 4.9 ดังนี้

ตารางที่ 4.9 แสดงการเสนอวิธีการป้องกันแก้ไขปัญหและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

วิธีการป้องกันแก้ไขปัญห	เชียงใหม่	ไทย	รวม	ร้อยละ
1. การรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม	47	64	111	43.53
2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	35	47	82	32.16
3. ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการตามหน้าที่มากขึ้น	14	8	22	8.62
4. สร้างองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมของประเทศ	8	10	18	7.06
5. วางแผนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้เหมาะสมกับศักยภาพในการรองรับของพื้นที่	9	7	16	6.27
6. การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน	-	3	3	1.18
7. อื่นๆ	2	1	3	1.18
รวมทั้งหมด	115	140	255	100

หมายเหตุ : บทความ 1 เรื่อง อาจแสดงประเด็นเกี่ยวกับวิธีการป้องกันแก้ไขปัญหและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมได้มากกว่า 1 ประเด็น

จากตารางที่ 4.9 จะพบว่า หนังสือพิมพ์นำเสนอในประเด็นการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด จำนวน 111 เรื่อง (ร้อยละ 43.53) โดยบทความในกลุ่มนี้ หนังสือพิมพ์จะมุ่งความสนใจไปที่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ชีวิต วิธีการบริโภค อุปนิสัยของปัจเจกบุคคล โดยถือว่านั่นเป็นสาเหตุหลักของปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น การทิ้งขยะหรือของเสียลงตามถนนหรือในแม่น้ำ ลักษณะการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย เช่น การใช้น้ำ การใช้พลาสติก ผลิตภัณฑ์จากพลาสติก การใช้พลังงาน เป็นต้น หนังสือพิมพ์จึงมีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อการศึกษา สร้างความเข้าใจ และนำเสนอรายละเอียดรูปแบบบางประการที่จะเป็นการป้องกัน การส่งเสริม และการแก้ไขปัญห ทั้งนี้โดยเฉพาะเพื่อการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตและพฤติกรรมของปัจเจก

บุคคล นอกจากนี้ พบว่าหนังสือพิมพ์นำเสนอบทบาทของกลุ่ม/องค์กรต่างๆ ในสังคมที่ร่วมมือกันจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเข้าใจต่อคนในสังคมถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมต่อการดำเนินชีวิต และชี้ให้เห็นว่าเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนที่จะต้องร่วมกันแก้ไขปัญหา มิใช่ให้เป็นเพียงหน้าที่ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น ตัวอย่างของบทความที่ได้นำเสนอในประเด็นดังกล่าวนี้ เช่น

บทความเรื่อง “11 วิธีเพื่อการขับรถอย่างถูกวิธีและประหยัดน้ำมัน” ซึ่งได้นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิสส์ วันที่ 23 กรกฎาคม 2552 มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแนะนำวิธีการใช้รถให้ประหยัดน้ำมัน โดยมีหลักการง่ายๆ เช่น ไม่ควรเร่งเครื่องก่อนออกรถ การขับรถด้วยความเร็วคงที่ไม่เกิน 90 กม.ต่อชั่วโมง ใช้เกียร์ให้สัมพันธ์กับความเร็วของเครื่องยนต์ ไม่บรรทุกเกินพิกัด เตรียมการล่วงหน้าและวางแผนการเดินทาง เป็นต้น

บทความเรื่อง “คุณจอดรถแล้วปลดคีย์หรือยัง” ซึ่งได้นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิสส์ วันที่ 6 พฤศจิกายน 2552 มีเนื้อหาเกี่ยวกับมหันตภัยที่เรานึกไม่ถึงกำลังคุกคามชีวิตของตัวเอง และคนที่คุณรักในขณะที่คุณจอดรถโดยติดเครื่องยนต์ทิ้งไว้ หากทุกคนช่วยกันดับเครื่องยนต์เมื่อนำรถเข้าจอดแล้ว จะช่วยลดมลพิษทางอากาศให้น้อยลงไปได้อีกมากและยังเป็นการประหยัดเชื้อเพลิงอีกด้วย

บทความเรื่อง “ขยะกับปัญหาโลกร้อน” ซึ่งได้นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิสส์ วันที่ 17 ธันวาคม 2552 มีเนื้อหาเกี่ยวกับขยะประเภทหนึ่งที่เรามองข้าม แต่ก็มีส่วนสำคัญในการเพิ่มก๊าซเรือนกระจกคือ ขยะที่ย่อยสลายได้ เมื่อถูกทิ้งปะปนกับขยะอื่นๆ ก็บูดเน่าและปลดปล่อยก๊าซมีเทน ซึ่งมีความสามารถในการกักเก็บความร้อนได้มากกว่าคาร์บอนไดออกไซด์ถึง 25 เท่า ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่พวกเราทุกคนจะต้องสนใจและใส่ใจในการที่จะไม่สร้างขยะทุกชนิด โดยเฉพาะขยะที่เน่าได้ ด้วยการพยายามลดการสร้างขยะให้เหลือน้อยที่สุดและใช้ประโยชน์จากมัน เช่น เศษอาหารนำไปเลี้ยงสัตว์โดยเฉพาะหมูหรือสุนัข ทำน้ำชีวภาพ เศษผักผลไม้拿去ทำปุ๋ยหมัก แต่หากมีปริมาณมากอาจนำมาหมักให้กลายเป็นก๊าซชีวภาพใช้ในการหุงต้มได้ ปัญหาโลกร้อนจะส่งผลกระทบต่อมวลมนุษยชาติในอนาคตอันใกล้ หากเราไม่เปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้ทันสมัยอาจจะสายเกินไปก็ได้

บทความเรื่อง “รับมือมลพิษ” ซึ่งได้นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิสส์ วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้บริหารเทศบาลนครเชียงใหม่ นำโดยนายทัศนัย บูรณุปกรณ์ นายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ แถลงข่าวการเตรียมป้องกันแก้ไขปัญหาหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก ด้วยการรณรงค์ให้ชาวชุมชนงดเผาในที่โล่ง จัดหาเครื่องย่อยเศษกิ่งไม้ใบไม้ลงสู่ชุมชนเพื่อผลิตปุ๋ยอินทรีย์ โดยใช้วิธีการของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ส่วนการบังคับใช้กฎหมายเพื่อลดการเผาก็ยังต้องทำต่อไป

นอกจากนั้นเทศบาลจะเร่งประชาสัมพันธ์และรณรงค์ขอความร่วมมือจากประชาชนและผู้ก่อสร้างอาคารให้เข้มงวดเรื่องเศษวัสดุที่ปลิวว่อน รถบรรทุกดินทราย จัดเก็บเศษวัสดุก่อสร้างไม่ให้มีปัญหาฝุ่นละออง ออกรณรงค์ขอความร่วมมือผู้ใช้รถยนต์ให้ปิดเครื่องยนต์เวลาจอดเพื่อลดการก่อไอเสีย รวมถึงการรณรงค์ให้ประชาชนหันมาใช้รถจักรยานแทน ส่วนการเดินทางไกลหน่อยก็ใช้รถสาธารณะ

บทความเรื่อง “ทต.หนองจ้อมเอาจริงเดินหน้ารณรงค์ป้องกันโรคไข้เลือดออก” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชิงขำขันใหม่นิวส์ วันที่ 24 มิถุนายน 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับเทศบาลตำบลหนองจ้อมเดินหน้าแผนป้องกันโรคไข้เลือดออก ช่วงฤดูฝนนี้ขอกำลัง อสม.ถึง 200 คน และสถานีอนามัยแจกทรายอะเบททำการพ่นหมอกควันทำลายยุงลาย พร้อมทั้งให้ความรู้กับชาวบ้านดูแลตัวเองอย่างไรให้พ้นภัยไข้เลือดออก

ประเด็นที่ถูกนำเสนอรองลงมาก็คือการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 82 เรื่อง (ร้อยละ 32.16) ประเด็นดังกล่าวนี้ เนื้อหาส่วนใหญ่หนังสือพิมพ์จะมุ่งชี้ให้เห็นว่าลำพังกลไกของรัฐไม่เพียงพอที่จะดูแลปัญหาทุกข้อมุมของประเทศ ดังนั้นจำเป็นที่จะต้องสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และตัดสินใจ ตลอดจนการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการพัฒนาที่เกิดขึ้นผลเสียหยาตต่อประชาชน นอกจากนี้ ยังจำเป็นที่จะต้องสร้างแรงจูงใจให้ภาคธุรกิจเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น ส่งเสริมให้ภาคธุรกิจเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องของหลักการ “ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้รับภาระการบำบัดและกำจัด” การลดปริมาณของเสีย การอนุรักษ์พลังงาน เป็นต้น ตัวอย่างของข่าวที่ถูกนำเสนอในประเด็นดังกล่าวนี้ เช่น

บทความเรื่อง “โครงการสิทธิประโยชน์ทางภาษีฯ สถาบันพลังงาน มช.ได้ผลลดพลังงานกว่า 35 ล้านบาทต่อปี” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 24 ธันวาคม 2552 มีเนื้อหาเกี่ยวกับสถาบันวิจัยและพัฒนาพลังงาน มช. จัดโครงการสิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่สถานประกอบการทั่วภาคเหนือ โดยการให้สถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการวางมาตรการประหยัดพลังงานในหน่วยงานของตน เช่น มาตรการเปลี่ยนบัลลาสต์ มาตรการติดตั้งฉนวนตู้แช่ มาตรการปรับปรุงระบบปรับอากาศ มาตรการเปลี่ยนหลอด High Bay ไปใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์ เป็นต้น ซึ่งสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับอนุมัติวงเงินสิทธิประโยชน์ทางภาษี ขณะนี้มีสถานประกอบการที่ได้รับอนุมัติวงเงินสิทธิประโยชน์ทางภาษี จำนวนทั้งสิ้น 22 แห่ง มีมาตรการอนุรักษ์พลังงาน 35 มาตรการ มีการลงทุนรวมทั้งหมด 63,198,445 บาท โดยถือว่าเป็นแผนอนุรักษ์พลังงานที่ช่วยชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาวอีกทางหนึ่ง

บทความเรื่อง “การอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อมถนนสายเชียงใหม่-ลำพูน” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 14 พฤษภาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เห็นสมควรจะประกาศให้พื้นที่บริเวณสองข้างถนนสายเชียงใหม่-ลำพูน เป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามความในมาตราตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 และได้จัดให้มีเวทีรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนถึงการกำหนดขอบเขตการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อมสองข้างถนนสายดังกล่าว เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนที่อาศัยอยู่สองข้างถนนสายดังกล่าว ซึ่งจะได้รับผลกระทบโดยตรง จากการประกาศเขตดังกล่าว อีกทางหนึ่งเพื่อกระตุ้นให้เกิดเวทีในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้กว้างขวางยิ่งขึ้นตามแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากการประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมดังกล่าว

บทความเรื่อง “ไม่ทิ้งปัญหาหมอกควัน” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 7 มิถุนายน 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดย รศ.ไพรัช ตระการศิรินนท์ คณบดีฯ ร่วมกับนายอมรพันธุ์ นิมนันท์ ผู้อำนวยการจังหวัดเชียงใหม่ทำโครงการสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนในการแก้ไขปัญหาวิกฤติหมอกควัน พร้อมกิจกรรมศึกษาวิจัยทางเลือกในการแก้ไขปัญหาหมอกควัน และการพัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังปัญหาหมอกควันร่วมกับท้องถิ่นต่างๆ โดยจัดให้มีการสัมมนาเรื่องการสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนในการแก้ไขปัญหาวิกฤติหมอกควัน พร้อมกับเชิญหน่วยงานและชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาหยาหะ เศรษฐศุคต่างๆ จากเดิมที่นำมาเผาจนเกิดมลพิษหมอกควันไปทั่วภาคเหนือมาเป็นตัวอย่าง 8 แห่ง โดยเสนอผลงานกรณีศึกษาทำอย่างไรไม่ต้องเผา เป็นต้นแบบแก่ประชาชนและชุมชนทั่วไป นอกจากนั้นยังมีพิธีลงนามปฏิญญาภาคีความร่วมมือการสร้างเครือข่ายการป้องกันและแก้ไขปัญหาวิกฤติหมอกควัน

นอกจากประเด็นที่ถูกนำเสนอข้างต้นทั้ง 2 ประเด็นแล้ว จากการศึกษายังพบว่า หนังสือพิมพ์ได้นำเสนอในประเด็นอื่นๆ อีก ได้แก่ ประเด็นเกี่ยวกับการให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการตามหน้าที่มากขึ้น ประเด็นเกี่ยวกับการสร้างองค์ความรู้ด้านบริหารจัดการและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมของประเทศ ประเด็นเกี่ยวกับการวางแผนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับศักยภาพในการรองรับของพื้นที่ ประเด็นเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และประเด็นอื่นๆ อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์จะเน้นใน 2 ประเด็นข้างต้น ส่วนประเด็นอื่นๆ นั้นจะนำเสนอค่อนข้างน้อย กล่าวคือนำเสนอไม่ถึงร้อยละ 10

2.3.2 ประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม

หมายถึง การนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม เป็นเหตุการณ์ที่นานๆ เกิดขึ้น เกิดเป็นช่วงระยะเวลาสั้นๆ สามารถฟื้นตัวกลับสู่สภาพเดิมได้ในเวลาไม่นานหรือมีความรุนแรงเป็นบางพื้นที่ จากการศึกษาพบว่าหนังสือพิมพ์นำเสนอเนื้อหาแยกออกเป็น 4 ประเด็นย่อย สามารถสรุปได้ในตารางที่ 4.10 ดังนี้

ตารางที่ 4.10 แสดงประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม

สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม	เชียงใหม่นิวส์	ไทยนิวส์	รวม	ร้อยละ
1. ประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์ภัยธรรมชาติ	18	9	27	57.44
2. ประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์มลพิษทางสิ่งแวดล้อม	7	10	17	36.17
3. ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาการจราจร	2	-	2	4.26
4. ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาหมอกควัน	-	1	1	2.13
รวมทั้งหมด	27	20	47	100

หมายเหตุ : บทความ 1 เรื่อง อาจแสดงประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมได้มากกว่า 1 ประเด็น

จากตารางที่ 4.10 จะพบว่า หนังสือพิมพ์นำเสนอในประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์ภัยธรรมชาติมากที่สุด จำนวน 27 เรื่อง (ร้อยละ 57.44) โดยบทความในกลุ่มนี้ หนังสือพิมพ์จะมุ่งนำเสนอเนื้อหาเพื่อรายงานสถานการณ์ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นตามฤดูกาลให้สาธารณชนได้รับทราบ ได้แก่ ปัญหาภัยแล้ง โรคระบาด วาดภัย และแผ่นดินถล่ม ตามลำดับ ตัวอย่างของบทความที่ถูกนำเสนอในประเด็นดังกล่าวนี้ เช่น

บทความเรื่อง “เดือนหน้าร้อนนี้ระวังไข้เลือดออก” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์ วันที่ 16 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคระบาดที่กระทรวงสาธารณสุขเตือนให้ระวังคือ โรคไข้เลือดออกที่มักจะระบาดในหน้าร้อน เนื่องจากในปี 2553 นี้สภาพอากาศร้อนเร็วกว่าทุกปีที่ผ่านมา สิ่งที่น่าห่วงคือโรคไข้เลือดออกที่มีสาเหตุจากยุงลาย และจากการวิเคราะห์สถานการณ์ของโรคไข้เลือดออกในปี 2553 พบว่ามีสัญญาณอาจเกิดการระบาดในปีนี้ได้

บทความเรื่อง “วิกฤติภัยแล้งน้ำในเขื่อนแห่ง” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่ วันที่ 10 มิถุนายน 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับเขื่อนสิริกิติ์เจอวิกฤติภัยแล้งในรอบ 18 ปี เหลื่อนน้ำใช้แค่ 54 วัน ปริมาณน้ำลดลงจนเรือและแพที่มีไว้บริการนักท่องเที่ยวต้องจอดเกยตื้น ถ้าฝนไม่ตกอีกสองเดือนที่จะถึงปีหน้าจะประสบปัญหาภัยแล้งหนักมากกว่าที่เป็นอยู่ ทั้งเขื่อนแม่งัด เขื่อนแม่กวง แม่ น้ำปิงก็วิกฤติเช่นเดียวกัน

ประเด็นที่ถูกนำเสนอรองลงมาคือประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์มลพิษทางสิ่งแวดล้อม จำนวน 17 เรื่อง (ร้อยละ 36.17) บทความในกลุ่มนี้ จะมุ่งนำเสนอเนื้อหาเพื่อรายงานสถานการณ์มลพิษทางสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น ได้แก่ ปัญหามลพิษทางอากาศที่เกิดจากหมอกควันไฟป่าและฝุ่นละอองขนาดเล็ก ปัญหาน้ำเสีย และปัญหามลพิษทางเสียง ตามลำดับ ตัวอย่างของบทความที่ถูกนำเสนอในประเด็นดังกล่าวนี้ เช่น

บทความเรื่อง “เสียงอันไม่พึงประสงค์ มลพิษจากเสียงและตัวอย่างแนวทางแก้ไข” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 2 กรกฎาคม 2552 มีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นตามมากับความจอแจคับคั่งของชุมชนคือเรื่องเสียง เห็นชัดคือบริเวณรอบเขต มข. โดยเฉพาะย่าน ถ. นิมมานเหมินท์ มีร้านอาหาร ร้านขายเหล้า หรือสถานบริการประเภทผับบาร์ โดยเปิดเพลงเสียงดังผ่านเครื่องขยายเสียงยามวิกาล เสียงของลูกค้า เสียงรถยนต์ ปัญหาความวุ่นวายทะเลาะวิวาทและอาชญากรรม ปัญหามลภาวะทางเสียง ซึ่งเป็นปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมที่นับวันจะทำลายความเป็นเมืองน่าอยู่และวัฒนธรรมอันดีงาม

บทความเรื่อง “น้ำแม่กวงเน่า” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 24 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับแม่น้ำกวงที่ผ่านใจกลางเมืองลำพูนกำลังวิกฤติหนัก สภาพสีของน้ำกวงในเขตเทศบาลเมืองลำพูนดำสนิทและส่งกลิ่นเหม็น มีผักตบชวาอัดจนแน่นปลาคาอากาศหายใจลอยตายเป็นเบือ แต่สงสัยว่าทำไมไม่มีหน่วยงานดูแลและแก้ไข พี่น้องชาวชุมชนสองฝั่งได้แต่ฝากความหวังไว้กับจังหวัดลำพูน อำเภอเมือง เทศบาลเมืองลำพูน และชลประทานเชียงใหม่-ลำพูนว่าถึงเวลาทำอะไรหรือยัง

บทความเรื่อง “คุณภาพอากาศภาคเหนือยังแย่ ฝุ่นพิษฟุ้งกระจายเข้าเดือนที่สาม” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 17 เมษายน 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับจากการเฝ้าตรวจสอบของกรมควบคุมมลพิษทางอากาศในจังหวัดภาคเหนือ พบว่าค่าเฉลี่ยยังสูงอยู่บางวันสูงเกินค่ามาตรฐานเป็นเท่าตัว แม้แต่ก่อนเทศกาลสงกรานต์ค่าฝุ่นละอองที่มีขนาดเล็กกว่า 10 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรหรือ PM10 พบว่า อ.แม่สาย จ.เชียงรายน่าเป็นห่วง ตัวเมืองเชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน และเชียงใหม่ก็ล้วนแต่เกินค่ามาตรฐานทั้งสิ้น ตัวอย่างค่าฝุ่นละอองเมื่อวันที่ 14 เมษายน 2553 ที่ยังสูงน่าวิตก ทั้งๆ ที่มีการเล่นน้ำสงกรานต์ทำให้สภาพพื้นผิวและอากาศระดับต่ำมี

การกระเซ็นของละอองน้ำมากน่าจะช่วยให้ฝุ่นละอองลดลง แต่สถานการณ์ไม่ได้เป็นเช่นนั้น กล่าวคือ เชียงใหม่ค่า PM10 วัดที่โรงเรียนยุพราชวิทยาลัยได้ 141.9 เกินค่ามาตรฐานซึ่งอยู่ที่ 120 ส่วนค่า AQI ดัชนีคุณภาพอากาศอยู่ที่ 110 หน่วยตรวจวัดศาลากลางจังหวัด PM10 อยู่ที่ 127.7 ค่า AQI อยู่ที่ 123 ซึ่งเกินมาตรฐานทั้งสองทาง

นอกจากประเด็นที่ถูกนำเสนอข้างต้นทั้ง 2 ประเด็นแล้ว จากการศึกษายังพบว่า หนังสือพิมพ์ได้นำเสนอในประเด็นอื่นๆ อีก ได้แก่ ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาการจราจร และประเด็นเกี่ยวกับปัญหามลพิษ อย่างไรก็ดี หนังสือพิมพ์จะเน้นใน 2 ประเด็นข้างต้น ส่วนประเด็นอื่นๆ นั้น จะนำเสนอค่อนข้างน้อย กล่าวคือนำเสนอไม่ถึงร้อยละ 10

3.2.3 ประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม

หมายถึง การนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของกฎหมาย นโยบาย โครงการและ กิจกรรมอื่นๆ ของมนุษย์ ที่มีผลต่อทรัพยากร สิ่งแวดล้อม สุขอนามัย และคุณภาพชีวิต จาก การศึกษาพบว่าหนังสือพิมพ์นำเสนอเนื้อหาแยกออกเป็น 4 ประเด็นย่อย สามารถสรุปได้ในตารางที่ 4.11 ดังนี้

ตารางที่ 4.11 แสดงประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม	เชียงใหม่นิวส์	ไทยนิวส์	รวม	ร้อยละ
1. ประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต	9	13	22	70.96
2. ประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อทรัพยากร สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	1	2	3	9.68
3. ประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อทรัพยากร สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ	2	1	3	9.68
4. ประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อคุณค่า การใช้ประโยชน์ของมนุษย์	1	2	3	9.68
รวมทั้งหมด	13	18	31	100

หมายเหตุ : บทความ 1 เรื่อง อาจแสดงประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมได้มากกว่า 1 ประเด็น

จากตารางที่ 4.11 จะพบว่า หนังสือพิมพ์นำเสนอในประเด็นผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตมากที่สุด จำนวน 22 เรื่อง (ร้อยละ 70.96) ประเด็นดังกล่าวนี้ เนื้อหาส่วนใหญ่หนังสือพิมพ์จะมุ่งชี้ให้เห็นถึงผลกระทบของนโยบาย โครงการและกิจกรรมอื่นๆ ของมนุษย์ ที่มีต่อคุณภาพชีวิต ไม่ว่าจะเป็นส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม อัตราการเจ็บป่วย ความวิตกกังวล ความกลัว ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมดั้งเดิม เป็นต้น ตัวอย่างของบทความที่ถูกนำเสนอในประเด็นดังกล่าวนี้ เช่น

บทความเรื่อง “มลพิษทางอากาศ ปัญหาในเมืองใหญ่” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่ วันที่ 19 มกราคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลการตรวจวัดคุณภาพอากาศในเมืองใหญ่ทั่วประเทศของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พบว่าอากาศที่เราหายใจเข้าไปทุกวันนี้อยู่ในระดับที่มีอันตรายต่อสุขภาพมาก เพราะสภาพอากาศมีความเข้มข้นของสภาพมลพิษเกินเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งค่าเฉลี่ยรายชั่วโมงต้องไม่เกิน 100 ส่วนในพันล้านส่วน เมื่อเกินจะทำให้มีผลต่อการทำลายเยื่อระบบทางเดินหายใจ ก่อให้เกิดอาการระคายเคืองและทำให้เกิดโรคเรื้อรังของระบบทางเดินหายใจ ยิ่งประกอบกับการได้รับฝุ่นละอองขนาดเล็กเส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ยต่ำกว่า 2.5 ไมครอน ส่วนใหญ่จะเป็นชุมชนเมือง ย่านธุรกิจ ที่เหล่านี้จึงเป็นแหล่งที่มีการจราจรที่คับคั่ง ทำให้เกิดปริมาณฝุ่นละอองและควันดำในระดับที่สูงมากเกินขีดที่ร่างกายจะทนได้ อีกทั้งในเมืองใหญ่ๆ ก็ยังเกิดแก๊สเสียต่างๆ ที่เพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อยๆ ไม่ว่าจะเป็นแก๊สคาร์บอนมอนนอกไซด์ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ไนโตรเจนไดออกไซด์ ที่มีผลกระทบต่อระบบทางเดินหายใจของเรานั้นเอง

บทความเรื่อง “แม่น้ำโขงวิกฤติ” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่ วันที่ 11 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับเครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง ระบุว่า ขณะนี้เรือโดยสารขนาดใหญ่ที่วิ่งระหว่าง อ.เชียงของ จ.เชียงราย ถึง หลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ต้องหยุดวิ่งเพราะบริเวณบ้านปากแบ่ง แขวงอุดมไชย มีน้ำตื้นเขิน ซึ่งไม่เคยเป็นเช่นนี้มานานนับสิบๆ ปี เชื่อว่าเป็นเพราะเขื่อนต้นน้ำในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีนกักเก็บน้ำไว้และไม่ยอมปล่อยน้ำลงมา ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ริมน้ำโขงต่างเดือดร้อน วิถีชีวิตชุมชนต่างได้รับผลกระทบกันถ้วนหน้า ล่าสุดเรือสินค้าที่เชียงของต้องหยุดวิ่งทั้งหมด ส่วนนักท่องเที่ยวต้องใช้เส้นทางอื่น แม้เรือเร็วจะยังวิ่งได้อยู่แต่ถูกจำกัดผู้โดยสารจากเดิม 6-8 คน เหลือเพียง 4 คน ทำให้ธุรกิจท่องเที่ยวเกิดปัญหามาก เพราะนักท่องเที่ยวไม่รู้ข่าวล่วงหน้า และตั้งใจมาล่องเรือไปหลวงพระบางทำให้ต้องเปลี่ยนเส้นทางไปใช้ทางรถแทนซึ่งไม่สะดวก เพราะกำลังก่อสร้างถนน

บทความเรื่อง “การจัดการทรัพยากรธรรมชาติลุ่มน้ำแม่แจ่ม” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์ วันที่ 4 เมษายน 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับนายสมเกียรติ มีธรรม จากสถาบันอัสสะหยา ได้ศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายใน 6 ปีที่ผ่านมาในอำเภอแม่แจ่ม อุตสาหกรรมเหมืองแร่มีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น จาก 20 ปีที่ผ่านมา มีจำนวนบริษัทน้อยใหญ่มากถึง 47 ราย เข้ามายื่นขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ในอำเภอเมืองแม่แจ่ม นายปรีชา ช้างลี ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน บ้านนาสอง หมู่ 5 ต.แม่ศึก อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ ได้พูดถึงผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ที่อยู่ในพื้นที่หมู่บ้านของตนเอง แต่ปัจจุบันได้ปิดเหมืองแร่ไปแล้ว ปัญหาที่กระทบความเป็นอยู่ของชาวบ้านอย่างแรกคือ เรื่องน้ำ พื้นที่ป่าต้นน้ำหุดหายทำให้วิถีชีวิตต้องเปลี่ยนแปลงไป การปลูกพืชผลทางการเกษตรจากที่เคยปลูกข้าวได้ปีละ 2 ครั้ง ก็ต้องเปลี่ยนมาเป็นปลูกข้าวโพดแทนซึ่งข้าวโพดใช้น้ำน้อยกว่า ผลกระทบทางสังคมตามมาในเรื่องของยาบ้าเข้ามาพร้อมกับคนงานในเมืองส่งผลถึงกลุ่มวัยรุ่นในหมู่บ้าน เกิดอาชญากรรมตามมา อีกทั้งยังมีปัญหาด้านชีวิตและทรัพย์สินที่ชาวบ้านต้องประสบอุบัติเหตุจากรถชนเสียชีวิตจำนวนมากเพราะมีรถชนเร็วขนาดใหญ่วิ่งผ่านหมู่บ้าน ปัจจุบันที่บ้านนาสองจะมีนายทุนเข้ามาทำเหมืองอีก 2 แห่ง นายทุนทำเหมืองแร่ได้เชิญชวนชาวบ้านร่วมประชุมบอกว่าจะมีการทำเหมือง แต่ชาวบ้านไม่มีใครให้ความสนใจถือว่าเป็นการต่อต้าน

นอกจากประเด็นที่ถูกนำเสนอข้างต้นแล้ว จากการศึกษายังพบว่าหนังสือพิมพ์ได้นำเสนอในประเด็นอื่นๆ อีก ได้แก่ ประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ และประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์จะเน้นในประเด็นข้างต้น ส่วนประเด็นอื่นๆ นั้นจะนำเสนอค่อนข้างน้อย กล่าวคือนำเสนอไม่ถึงร้อยละ 10

2.3.4 ประเด็นเกี่ยวกับการสูญเสียความสมดุลของระบบนิเวศ

หมายถึง การนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไร้ขอบเขตและไร้ทิศทางจากการพัฒนาโครงการต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน ตลอดจนกิจกรรมอื่นๆ ของมนุษย์

ในกรณีนี้หลายสิ่งที่สูญเสียไปแล้วไม่สามารถฟื้นคืนสู่สภาพธรรมชาติดั้งเดิมได้ หรือต้องใช้เวลานานในการฟื้นฟูกว่าจะกลับคืนสู่สภาพเดิม อีกทั้งผลกระทบไม่ค่อยจะมองเห็นได้ในทันที แต่เป็นปัญหาที่ค่อยๆ สะสมตัวเองมากขึ้นและรอวันที่จะประทุขึ้นมา นับเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ร้ายแรงและส่งผลกระทบในระยะยาว จากการศึกษาพบว่าหนังสือพิมพ์นำเสนอเนื้อหาแยกออกเป็น 5 ประเด็นย่อย สามารถสรุปได้ในตารางที่ 4.12 ดังนี้

ตารางที่ 4.12 แสดงประเด็นเกี่ยวกับการสูญเสียความสมดุลของระบบนิเวศ

การสูญเสียความสมดุลของระบบนิเวศ	เชียงใหม่	ไทย	รวม	ร้อยละ
1. ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาการลักลอบ ค้าสัตว์ป่าและพืชป่า	1	2	3	33.33
2. ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาภาวะโลกร้อน	-	3	3	33.33
3. ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาทรัพยากร แร่ธาตุและพลังงาน	-	2	2	22.23
4. ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาการทำลาย ทรัพยากรป่าไม้	1	-	1	11.11
รวมทั้งหมด	2	7	9	100

หมายเหตุ : บทความ 1 เรื่อง อาจแสดงประเด็นเกี่ยวกับการสูญเสียความสมดุลของระบบนิเวศได้มากกว่า 1 ประเด็น

จากตารางที่ 4.12 จะพบว่า หนังสือพิมพ์นำเสนอในประเด็นเกี่ยวกับปัญหาการลักลอบค้าสัตว์ป่าและพืชป่า และประเด็นเกี่ยวกับปัญหาภาวะโลกร้อนมากที่สุดและนำเสนอเท่ากัน คือ จำนวน 3 เรื่อง (ร้อยละ 33.33) ตัวอย่างของบทความที่ถูกนำเสนอในประเด็นดังกล่าวนี้ เช่น

บทความเรื่อง “สำรวจนกปีศาจจะลิวชีวิตคุณภาพสิ่งแวดล้อมเมืองเชียงใหม่” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 17 กรกฎาคม 2552 มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสำรวจเบื้องต้นของชมรมอนุรักษ์นกและธรรมชาติล้านนา พบว่า ในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมา ประชากรนกปรอดหัวโขนลดลงอย่างรวดเร็ว ปัญหาการลดจำนวนลงของนกปรอดหัวโขนหรืออีกชื่อในภาษาเชียงใหม่คือ นกปีศาจจะลิว นอกจากปัญหาการสูญเสียที่อยู่อาศัยแล้ว ปัจจุบันนี้ความนิยมในการเลี้ยงเพื่อฟังเสียงร้องได้แพร่กระจายเข้ามายังภาคเหนือ ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ประชากรนกปรอดหัวโขนลดลง ทั้งๆ ที่แต่เดิมแล้วนกนกปีศาจจะลิวเป็นนกที่อยู่คู่มืองเชียงใหม่มาตลอด แต่เนื่องจากความนิยมในการเลี้ยงนกทำให้เกิดการจับนกจากธรรมชาติมาขายเป็นปริมาณมหาศาลอย่างที่เรารู้จักว่าการจับนกปีศาจจะลิวจำนวนนับพันอยู่เสมอๆ ทั้งที่จริงแล้ว การจับนกปีศาจจะลิวจากธรรมชาติมาเลี้ยงเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย เพราะนกชนิดนี้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองไม่อนุญาตให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองถ้ามิได้ขออนุญาตอย่างเป็นทางการ

บทความเรื่อง “ภาวะโลกร้อนและโฉมหน้าใหม่ของการท่องเที่ยว” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 24 กันยายน 2552 มีเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว นอกจากจะสร้างรายได้แล้วยังเป็นตัวเร่งให้เกิดภาวะโลกร้อนได้ แอนนา พอลลอค ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท เคสติกอร์ป จำกัด นักวางแผนกลยุทธ์ทางการท่องเที่ยวระดับโลกกล่าวว่า “ปัจจุบันการท่องเที่ยวอาจเป็นสาเหตุแห่งการสร้างความเสียหายทางอากาศจากการผลิตคาร์บอน (Carbon Emission) ประมาณ 5% เมื่อเทียบกับการผลิตของอุตสาหกรรมอื่นๆ โดยมลภาวะดังกล่าวแบ่งเป็นส่วนที่เกิดจากอุตสาหกรรมการบินมากที่สุด 40% ตามมาด้วยการเดินทางโดยรถยนต์ 32% โรงแรมที่พัก 21% กิจกรรมจากการท่องเที่ยว 14% และอื่นๆ อีก 3% เห็นได้ว่าการขนส่งทางอากาศได้ก่อให้เกิดปัญหา มากที่สุด โดยการบินเที่ยวหนึ่งนั้่นก่อมลภาวะได้เท่ากับรถยนต์ที่วิ่งไปแล้วถึง 50,000 กม.

ประเด็นที่ถูกนำเสนอรองลงมาคือประเด็นเกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรแร่ธาตุและพลังงาน จำนวน 2 เรื่อง (ร้อยละ 22.23) ตัวอย่างของบทความที่ถูกนำเสนอในประเด็นดังกล่าวนี้ เช่น

บทความเรื่อง “ลอบขุดแร่รายใหญ่” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์ วันที่ 7 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาการลักลอบทำเหมืองแร่ฟลูออไรด์โดยไม่ได้รับอนุญาต สัมปทานบัตร ที่ ต.เมืองแปง อ.ป่าเย็บ.แม่ฮ่องสอน

บทความเรื่อง “ทิศทางการใช้พลังงานโลก” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 10 มิถุนายน 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับผศ.ดร.ชัชวาลย์ ชัยชนะ อาจารย์ประจำภาควิชา วิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และรองผู้อำนวยการสถาบันวิจัย และพัฒนาพลังงาน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เปิดเผยว่าจากการรายงานของทบวงพลังงานโลก หรือ IEA ที่ได้มีการจัดทำภาพจำลองของการใช้พลังงานในอนาคต (Base Case Scenario) ระบุว่าในอีก 20 ปีข้างหน้า หรือภายในปี ค.ศ.2030 จะมีการขยายตัวการใช้พลังงานเพิ่มสูงขึ้นจากปัจจุบัน สูงถึง 40% และกว่า 90% โดยการใช้พลังงานดังกล่าวมาจากประเทศกำลังพัฒนาโดยเฉพาะประเทศใน ภูมิภาคอาเซียนหรือกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะการใช้พลังงานเพิ่มขึ้นสูงถึง 76% โดยพลังงาน ที่นำมาใช้จะเป็นเชื้อเพลิงจากแหล่งฟอสซิลซึ่งจะมีสัดส่วนปริมาณความต้องการสูงถึง 77% ของ การใช้พลังงานทั่วโลกในปี 2030 ตัวเลขการคาดการณ์ใช้พลังงานในอัตราที่ IEA ได้วิเคราะห์ไว้นี้ สิ่งที่น่าเป็นห่วงต่อชาวโลกคือ การนำพลังงานฟอสซิลมาใช้ในอัตราส่วนที่สูงขึ้นจะส่งผลกระทบต่อ โดยตรงต่อปัญหาการเกิดภาวะโลกร้อน โดยจะทำให้อุณหภูมิโดยเฉลี่ยของโลกสูงเพิ่มขึ้น 6 องศา เซลเซียสภายในปี 2030 และเมื่ออุณหภูมิของโลกขึ้นถึงระดับนี้แล้วจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง สภาพอากาศอย่างรุนแรงและส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศอื่นๆ ในโลกอีกด้วย

ประเด็นที่ถูกนำเสนอรองลงมา ได้แก่ ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้ จำนวน 1 เรื่อง (ร้อยละ 11.11) ตัวอย่างของบทความที่ถูกนำเสนอในประเด็นดังกล่าวนี้ เช่น

บทความเรื่อง “จากเขายายเที่ยงถึงเขาสอยดาว” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่ นิวส์ วันที่ 15 มกราคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับที่ดินบ้านพักตากอากาศจำนวน 21 ไร่ บนเขายายเที่ยงของพล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ อดีตนายกรัฐมนตรื เขายายเที่ยงถูกบุกรุกจับจองตลอดจนใช้พื้นที่ที่ครอบครองอย่างไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ ในบริเวณเขายายเที่ยงมีชาวบ้านจำนวนมากเข้าไปสร้างบ้านบุกรุกอย่างผิดกฎหมาย ที่สำคัญมีพวกข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในบ้านเมืองมากมายที่มีบ้านพักตากอากาศในพื้นที่หวงห้ามหรือพื้นที่สงวนจำนวนมาก แต่ไม่มีใครไปร้องเรียนหรือมีเจ้าหน้าที่บ้านเมืองเข้าไปดำเนินการกับผู้ที่ทำให้ผิด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏใน

บทบรรณาธิการ

จากการศึกษาบทบรรณาธิการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่ นิวส์ และหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2552 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2553 รวมระยะเวลาในการศึกษา 1 ปี มีหนังสือพิมพ์ที่ใช้ศึกษาทั้งหมด 730 ฉบับ สามารถสรุปผลการวิจัยในหัวข้อนี้ได้ 3 ตอน ได้แก่

3.1 จำนวนบทบรรณาธิการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกนำเสนอ

3.2 จำนวนบทบรรณาธิการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกนำเสนอในแต่ละประเด็น

3.3 เนื้อหาบทบรรณาธิการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกนำเสนอในแต่ละประเด็น

ดังมีรายละเอียดสามารถสรุปได้ตามหัวข้อต่อไปนี้

3.1 จำนวนบทบรรณาธิการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกนำเสนอ

จากการศึกษาพบว่า มีบทบรรณาธิการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมจำนวนทั้งสิ้น 117 เรื่อง เป็นบทบรรณาธิการที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่ นิวส์จำนวน 54 เรื่อง และถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์จำนวน 63 เรื่อง ซึ่งสามารถสรุปผลดังตารางที่ 4.5 ได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.13 สรุปจำนวนบทบรรณาธิการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์และหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์

เดือน	เชียงใหม่นิวส์	ไทยนิวส์	รวมบทบรรณาธิการทั้งหมด
	จำนวน	จำนวน	จำนวน
กรกฎาคม	-	6	6
สิงหาคม	1	3	4
กันยายน	2	1	3
ตุลาคม	2	3	5
พฤศจิกายน	3	3	6
ธันวาคม	3	4	7
มกราคม	8	6	14
กุมภาพันธ์	6	5	11
มีนาคม	13	20	33
เมษายน	4	1	5
พฤษภาคม	6	4	10
มิถุนายน	6	7	13
รวมทั้งหมด	54	63	117

3.2 จำนวนบทบรรณาธิการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกนำเสนอในแต่ละประเด็น

จากบทบรรณาธิการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมจำนวนทั้งหมด 131 เรื่องนั้น พบว่าเป็นการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในประเด็นเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหาและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด จำนวน 57 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 48.72 รองลงมาคือ ประเด็นเกี่ยวกับ สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 51 เรื่อง (ร้อยละ 43.59) ประเด็นเกี่ยวกับ ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 5 เรื่อง (ร้อยละ 4.27) และประเด็นเกี่ยวกับการสูญเสียความสมดุลของระบบนิเวศ จำนวน 4 เรื่อง (ร้อยละ 3.42) ตามลำดับ ทั้งนี้ สามารถสรุปจำนวนบทบรรณาธิการที่นำเสนอประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้ตามตารางที่ 4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.14 แสดงประเด็นเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกนำเสนอในท
บรรณาธิการ

ประเด็น	เชียงใหม่	ไทย	รวม	ร้อยละ
1. การป้องกันแก้ไขปัญหาและการพัฒนา สิ่งแวดล้อม	25	32	57	48.72
2. สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม	21	30	51	43.59
3. ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม	5	-	5	4.27
4. การสูญเสียความสมดุลของระบบนิเวศ	3	1	4	3.42
รวมทั้งหมด	54	63	117	100

หมายเหตุ : บทบรรณาธิการ 1 เรื่อง อาจแสดงประเด็นเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมได้มากกว่า 1 ประเด็น

3.3 เนื้อหาบทบรรณาธิการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกนำเสนอในแต่ละ ประเด็น

ในหัวข้อนี้จะวิเคราะห์เนื้อหาของบทบรรณาธิการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม ซึ่งถูกนำเสนอตามประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

3.3.1 ประเด็นเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหาและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

หมายถึง การนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวิธีการและมาตรการต่างๆ สำหรับการพิทักษ์
รักษาสิ่งแวดล้อมเอาไว้ให้ยั่งยืนยาวนาน จากการศึกษาพบว่าหนังสือพิมพ์นำเสนอเนื้อหาแยก
ออกเป็น 7 ประเด็นย่อย สามารถสรุปได้ในตารางที่ 4.15 ดังนี้

ตารางที่ 4.15 แสดงการเสนอวิธีการป้องกันแก้ไขปัญาและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

วิธีการป้องกันแก้ไขปัญา	เชียงใหม่	ไทย	รวม	ร้อยละ
1. การรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม	17	19	36	45.57
2. ใหหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการตามหน้าที่มากขึ้น	8	17	25	31.65
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2	5	7	8.86
4. วางแผนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้เหมาะสมกับศักยภาพในการรองรับของพื้นที่	4	1	5	6.33
5. สร้างองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมของประเทศ	1	1	2	2.53
6. การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน	-	-	-	-
7. อื่นๆ	1	3	4	5.06
รวมทั้งหมด	33	46	79	100

หมายเหตุ : บทบรรณาธิการ 1 เรื่อง อาจแสดงประเด็นเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญาและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมได้มากกว่า 1 ประเด็น

จากตารางที่ 4.15 จะพบว่า หนังสือพิมพ์นำเสนอในประเด็นการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด จำนวน 36 เรื่อง (ร้อยละ 45.57) ประเด็นดังกล่าวนี้ เนื้อหาส่วนใหญ่หนังสือพิมพ์จะมุ่งชี้ให้เห็นถึงบทบาทของกลุ่ม/องค์กรต่างๆ ในสังคมที่ได้ร่วมมือกันจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเข้าใจต่อคนในสังคมถึงความสำคัญขงสิ่งแวดล้อมต่อการดำเนินชีวิต และชี้ให้เห็นว่าเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนที่จะต้องร่วมกันแก้ไขปัญา มิใช่ให้เป็นเพียงหน้าที่ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น ตัวอย่างของบทบรรณาธิการที่ถูกนำเสนอในประเด็นดังกล่าวนี้ เช่น

บทบรรณาธิการเรื่อง “อบจ.-เทศบาลร่วมแก้ไขปัญหามลพิษ-หมอกควันพิษ” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 17 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับนายบุญเลิศ บุรณุปกรณ์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ขึ้นรถกระเช้าร่วมชมรมรงค์ฉัตรพ่นละอองน้ำ เพื่อแก้ปัญหามลพิษหมอกควัน ลดปริมาณฝุ่นสร้างความชุ่มชื้นในอากาศ บริเวณหน้าโรงเรียนวัฒโนทยัพพพร้อมแจกสติกเกอร์รณรงค์สร้างจิตสำนึกแก่ประชาชน และขอให้ทุกฝ่ายตื่นตัวกับการแก้ปัญหามลพิษและหมอกควันที่ปกคลุมพื้นที่เมืองเชียงใหม่ในขณะนี้

ประเด็นที่ถูกนำเสนอรองลงมาคือให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการตามหน้าที่มากขึ้น จำนวน 25 เรื่อง (ร้อยละ 31.65) ตัวอย่างของบทบรรณาธิการที่ถูกนำเสนอในประเด็นดังกล่าวนี้ เช่น

บทบรรณาธิการเรื่อง “ลำปางตั้งคณะทำงานแก้ปัญหามลพิษหมอกควัน” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 10 ธันวาคม 2552 มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ว่าราชการจังหวัดลำปางแต่งตั้งคณะทำงานจัดการแก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันและไฟป่า โดยกำชับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องวางแผนเตรียมการป้องกันพื้นที่ที่เกิดไฟป่าซ้ำซากให้ได้ผล ท้องถิ่นต้องเข้าไปตรวจสอบสำรวจพื้นที่ทุกตารางเมตร และจะต้องเข้มงวดกวาดขันถ้าจำเป็นจริงๆ จะต้องใช้กฎหมายบังคับก็ต้องดำเนินการ

นอกจากประเด็นที่ถูกนำเสนอข้างต้นทั้ง 2 ประเด็นแล้ว จากการศึกษายังพบว่าหนังสือพิมพ์ได้นำเสนอในประเด็นอื่นๆ อีก ได้แก่ ประเด็นเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเด็นเกี่ยวกับการวางแผนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับศักยภาพในการรองรับของพื้นที่ ประเด็นเกี่ยวกับการสร้างองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสถานะแวดล้อมของประเทศ ประเด็นเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และประเด็นอื่นๆ อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์จะเน้นใน 2 ประเด็นข้างต้น ส่วนประเด็นอื่นๆ นั้นจะนำเสนอค่อนข้างน้อย กล่าวคือนำเสนอไม่ถึงร้อยละ 10

3.3.2 ประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม

หมายถึง การนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม เป็นเหตุการณ์ที่นานๆ เกิดขึ้น เกิดเป็นช่วงระยะเวลาสั้นๆ สามารถฟื้นตัวกลับสู่สภาพเดิมได้ในเวลาไม่นานหรือมีความรุนแรงเป็นบางพื้นที่ จากการศึกษาพบว่าหนังสือพิมพ์นำเสนอเนื้อหาแยกออกเป็น 2 ประเด็นย่อย สามารถสรุปได้ในตารางที่ 4.16 ดังนี้

ตารางที่ 4.16 แสดงประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม

สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม	เชียงใหม่	ไทย	รวม	ร้อยละ
1. ประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์ภัยธรรมชาติ	16	21	37	77.08
2. ประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์มลพิษทางสิ่งแวดล้อม	5	6	11	22.92
รวมทั้งหมด	21	27	48	100

หมายเหตุ : บทบรรณาธิการ 1 เรื่อง อาจแสดงประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมได้มากกว่า 1 ประเด็น

จากตารางที่ 4.16 จะพบว่า หนังสือพิมพ์นำเสนอในประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์ภัยธรรมชาติมากที่สุด จำนวน 37 เรื่อง (ร้อยละ 77.08) โดยบทความในกลุ่มนี้ หนังสือพิมพ์จะมุ่งนำเสนอเนื้อหาเพื่อรายงานสถานการณ์ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นตามฤดูกาลให้สาธารณชนได้รับทราบ ได้แก่ ปัญหาโรคระบาด ภัยแล้ง อุทกภัย วาตภัย และแผ่นดินไหว ตามลำดับ ตัวอย่างของบทความที่ถูกนำเสนอในประเด็นดังกล่าวนี้ เช่น

บทบรรณาธิการเรื่อง “ประเมินผลไข้หวัดฯ ป่วยปอดอักเสบตาย” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 24 กรกฎาคม 2552 มีเนื้อหาเกี่ยวกับนพ.ไพจิตร วราจิต รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับดร.มอริส เบอริงแฮม ผู้แทนองค์การอนามัยโลกประจำประเทศไทย และคณะแพทย์ผู้เชี่ยวชาญร่วมกันแถลงว่า เกือบ 3 เดือนที่ผ่านมาพบผู้ป่วยสะสมรวม 6,776 ราย หายดีแล้ว 6,697 ราย ยังนอนรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาล 35 ราย เป็นผู้ป่วยหนัก 7 ราย ส่วนยอดผู้เสียชีวิตรวม 44 ราย

บทบรรณาธิการเรื่อง “ไข้เลือดออกรับลมร้อนสาธารณสุขพบระบาดแล้ว” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 4 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับจากการวิเคราะห์สถานการณ์ของโรคไข้เลือดออกของกระทรวงสาธารณสุข ระบุว่าในปี 2553 โรคที่มีสัญญาณอาจเกิดการระบาดรุนแรงในปีนี้ได้ โดยในช่วงเดือนมกราคม จนถึงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2553 ทั่วประเทศมีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลสะสมรวม 3,757 ราย เฉลี่ยวันละ 85 ราย เสียชีวิต 3 ราย

บทบรรณาธิการเรื่อง “ภัยแล้งเหินรุนแรงถึงขั้นแย่งน้ำกันแล้ว” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ วันที่ 30 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับสถานการณ์ภัยแล้งปีนี้ลุกลามไปทุกจังหวัด แม้จังหวัดที่รับน้ำจากเขื่อนขนาดใหญ่สิริกิติ์ อย่างอุตรดิตถ์ก็เผชิญกับสภาวะขาดแคลนน้ำ

กินน้ำใช้เพื่อการเกษตรอย่างรุนแรง ส่วนจังหวัดแพร่ก็ประสบปัญหาอย่างรุนแรงเช่นกัน เกษตรกร อ.เมือง อ.หนองม่วงไข่ และ อ.สอง กำลังเผชิญภัยแล้งไม่สามารถหาน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติได้ นอกจากสูบจากบ่อน้ำขึ้นมา หลายหมู่บ้านกำลังพิพาทเรื่องการแย่งน้ำ และไม่พอใจกับมาตรการ การช่วยเหลือของทางราชการ ซึ่งไม่ทันการณ์กับความต้องการใช้น้ำ เก่งว่าพืชไร่จะเฉาตาย เสียหายเป็นอันมาก

ประเด็นที่ถูกลำเสนอรองลงมาคือประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์มลพิษทางสิ่งแวดล้อม จำนวน 11 เรื่อง (ร้อยละ 22.92) บทความในกลุ่มนี้ จะมุ่งนำเสนอเนื้อหาเพื่อรายงานสถานการณ์ มลพิษทางสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น ได้แก่ ปัญหามลพิษทางอากาศที่เกิดจากหมอกควันไฟป่าและฝุ่น ละอองขนาดเล็ก และปัญหาน้ำเสีย ตามลำดับ ตัวอย่างของบทความที่ถูกลำเสนอในประเด็น ดังกล่าวนี้ เช่น

บทบรรณาธิการเรื่อง “ปัญหาน้ำแม่กว้งเน่าเสีย” ซึ่งถูกลำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่ นิวส์ วันที่ 17 มกราคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับแม่น้ำกว้งที่ไหลผ่านตัวเมืองลำพูนเน่าเสีย ส่งผลให้ ปลาตาย ผักตบชวาลอยเต็มลำน้ำ ทำให้สภาพแวดล้อมเสียหาย ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจาก น้ำเน่าส่งกลิ่นเหม็น

บทบรรณาธิการเรื่อง “ดิงพม่ามีส่วนร่วมหยุดเผาเข้าใจปัญหา” ซึ่งถูกลำเสนอใน หนังสือพิมพ์เชียงใหม่ นิวส์ วันที่ 29 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับช่วงกลางเดือนมีนาคม 2553 กรมควบคุมมลพิษระบุว่า 7 จังหวัดภาคเหนือตอนบนมีค่ามลพิษเกินมาตรฐานเริ่มตั้งแต่เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา น่าน แม่ฮ่องสอน ลำพูน และลำปาง ยกเว้นแพร่จังหวัดเดียวที่ค่าไม่สูงนัก เฉพาะที่ อำเภอแม่สาย เชียงรายวิกฤติหนักสุด ค่ามลพิษสูงถึง 311.0 ตัวเมืองเชียงรายวัดได้ 245.9 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ส่วนเมืองเชียงใหม่ค่ามลพิษอยู่ที่ 227.5 ที่ร.ร.ยุพราช ส่วนจังหวัด ลำปาง 180.0 ลำพูน 261.1 แม่ฮ่องสอน 292.5 น่าน 159.3 พะเยาวัดได้ 259.8 แสดงว่าคุณภาพอากาศ ที่เลวร้ายที่สุดนั้นอยู่บริเวณตอนเหนือสุดของประเทศ ตั้งแต่เชียงราย จนถึงอำเภอแม่สาย และเลย เข้าไปในเขตพม่าที่จังหวัดท่าจีเหล็ก เนื่องจากประชาชนฝั่งโน้นมีกิจกรรมการเผาไหม้โดยไม่มีการ ระวังห้ามปราม

3.3.3 ประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม

หมายถึง การนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของกฎหมาย นโยบาย โครงการและ กิจกรรมอื่นๆ ของมนุษย์ ที่มีผลต่อทรัพยากร สิ่งแวดล้อม สุขอนามัย และคุณภาพชีวิต จาก การศึกษาพบว่าหนังสือพิมพ์นำเสนอเนื้อหาแยกออกเป็น 3 ประเด็นย่อย สามารถสรุปได้ในตารางที่ 4.17 ดังนี้

ตารางที่ 4.17 แสดงประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม	เชียงใหม่นิวส์	ไทยนิวส์	รวม	ร้อยละ
1. ประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต	5	-	5	71.42
2. ประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อทรัพยากร สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	1	-	1	14.29
3. ประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อคุณค่า การใช้ประโยชน์ของมนุษย์	1	-	1	14.29
รวมทั้งหมด	7	-	7	100

หมายเหตุ : บทบรรณาธิการ 1 เรื่อง อาจแสดงประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมได้มากกว่า 1 ประเด็น

จากตารางที่ 4.17 จะพบว่า หนังสือพิมพ์นำเสนอในประเด็นผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตมากที่สุด จำนวน 5 เรื่อง (ร้อยละ 71.42) ประเด็นดังกล่าวนี้ เนื้อหาส่วนใหญ่หนังสือพิมพ์จะมุ่งชี้ให้เห็นถึงผลกระทบของนโยบาย โครงการและกิจกรรมอื่นๆ ของมนุษย์ ที่มีต่อคุณภาพชีวิต ไม่ว่าจะเป็นส่งผลกระทบท่อเศรษฐกิจ สังคม อัตราการเจ็บป่วย ความวิตกกังวล ความกลัว ส่งผลกระทบท่อวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมดั้งเดิม เป็นต้น ตัวอย่างของบทความที่ถูกนำเสนอในประเด็นดังกล่าวนี้ เช่น

บทบรรณาธิการเรื่อง “ปัญหาที่บ้านบวกล้าง” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์ วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับชาวบ้าน ด.บวกล้าง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ ได้รับความเดือดร้อนจากโรงงานคัดแยกขยะของบริษัท เจ เอ็น ที เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด ที่ตั้งอยู่ใจกลางหมู่บ้านจัดสรร หมู่ 10 ด.บวกล้าง ที่ขนขยะจากหลายพื้นที่ทั้งในจังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน โดยชาวบ้านได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง จากกลิ่นเหม็นฟุ้งกระจายอย่างรุนแรงตลอด 24 ชั่วโมง ปัญหาน้ำเสียจากโรงงานพักขยะ ที่ทางบริษัทใช้รถแบ็คโฮบิบบัดขยะ ทำให้น้ำซึมลงพื้นดินและไหลลงสู่แม่น้ำ ลำคลอง ทำให้เกิดแมลงวันชุกชุม และฝุ่นละอองจากรถบรรทุกขยะที่วิ่งเข้าออกตลอดทั้งกลางวันและกลางคืนมาตั้งแต่ต้นปี 2552

บทบรรณาธิการเรื่อง “โลกร้อนกระทบหนัก” ซึ่งถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์ วันที่ 11 พฤษภาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับปีนี้ถือว่าประสบภัยแล้งกันอย่างหนัก ระดับน้ำตามแหล่ง

น้ำธรรมชาติ หนอง คลอง บึงหลายพื้นที่ทางภาคเหนือลดลงและแห้งขอด เกษตรกรจึงขาดแคลนน้ำในการปลูกพืชผักทำให้สินค้าทางการเกษตรทุกชนิดมีราคาแพงถึง 2-3 เท่าตัว พืชเศรษฐกิจ เช่น มะม่วง ลำไย ที่กำลังออกดอกออกผลเริ่มเหี่ยวเฉาขึ้นต้นตาย ถ้าหากฝนขาดช่วงไปยาวนานเช่นนี้ เกษตรกรก็จะประสบภัยแล้งอย่างแสนสาหัส นอกจากนี้สภาพอากาศที่ร้อนอบอ้าวได้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยชรา ผู้ที่มีโรคประจำตัว ซึ่งจะสังเกตได้ว่าผู้ที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงเช่นนี้ได้ล้มป่วยกันเป็นจำนวนมากหลายหมู่บ้านมีผู้เสียชีวิตติดต่อกันเพิ่มขึ้น สาเหตุที่ทำให้สภาพสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปก็มาจากสาเหตุภาวะโลกร้อนที่พวกเราเป็นต้นเหตุให้เกิดขึ้นทั้งนั้น

ประเด็นที่ถูกลำเสนอรองลงมาคือประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ โดยมีการนำเสนอเท่ากันคือจำนวน 1 เรื่อง (ร้อยละ 14.29) ตัวอย่างของบทความที่ถูกลำเสนอในประเด็นดังกล่าวนี้ เช่น

บทบรรณาธิการเรื่อง “ปัญหาหมอกควัน” ซึ่งถูกลำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่ วันที่ 20 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับจังหวัดแม่ฮ่องสอนประสบปัญหาหมอกควันและฝุ่นละอองส่งผลกระทบต่อบรรยากาศการท่องเที่ยว เนื่องจากสายการบินมีการงดเที่ยวบินบางเที่ยวบิน โดยเหตุผลเพื่อความปลอดภัยของผู้โดยสาร รวมทั้งข่าวสารเกี่ยวกับปริมาณหมอกควันและฝุ่นละอองที่มีผลกระทบต่อคุณภาพของอากาศส่งผลให้นักท่องเที่ยวงดหรือเลื่อนแผนการท่องเที่ยวออกไป ทั้งนี้รวมถึงผลกระทบต่อการสัญจรบนเส้นทางหลวงระหว่างจังหวัดอีกด้วย

3.3.4 ประเด็นเกี่ยวกับการสูญเสียความสมดุลของระบบนิเวศ

หมายถึง การนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไร้ขอบเขตและไร้ทิศทางจากการพัฒนาโครงการต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน ตลอดจนกิจกรรมอื่นๆ ของมนุษย์

ในกรณีนี้หลายสิ่งที่สูญเสียไปแล้วไม่สามารถฟื้นคืนสู่สภาพธรรมชาติดั้งเดิมได้ หรือต้องใช้เวลาอันยาวนานในการฟื้นฟูกว่าจะกลับคืนสู่สภาพเดิม อีกทั้งผลกระทบไม่ค่อยจะมองเห็นได้ในทันที แต่เป็นปัญหาที่ค่อยๆ สะสมตัวเองมากขึ้นและรอวันที่จะประทุขึ้นมา นับเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ร้ายแรงและส่งผลกระทบในระยะยาว จากการศึกษาพบว่าหนังสือพิมพ์นำเสนอเนื้อหาแยกออกเป็น 3 ประเด็นย่อย สามารถสรุปได้ในตารางที่ 4.18 ดังนี้

ตารางที่ 4.18 แสดงประเด็นเกี่ยวกับการสูญเสียความสมดุลของระบบนิเวศ

การสูญเสียความสมดุลของระบบนิเวศ	เชียงใหม่นิวส์	ไทยนิวส์	รวม	ร้อยละ
1. ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาการลักลอบค้าสัตว์ป่าและพืชป่า	2	-	2	50.00
2. ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรแร่ธาตุและพลังงาน	-	1	1	25.00
3. ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาภาวะโลกร้อน	1	-	1	25.00
รวมทั้งหมด	3	1	4	100

หมายเหตุ : บทบรรณาธิการ 1 เรื่อง อาจแสดงประเด็นเกี่ยวกับการสูญเสียความสมดุลของระบบนิเวศได้มากกว่า 1 ประเด็น

จากตารางที่ 4.18 จะพบว่า หนังสือพิมพ์นำเสนอในประเด็นเกี่ยวกับปัญหาการลักลอบค้าสัตว์ป่าและพืชป่ามากที่สุด คือจำนวน 2 เรื่อง (ร้อยละ 50.00) ตัวอย่างของบทความที่ถูกลำเสนอในประเด็นดังกล่าวนี้ เช่น

บทบรรณาธิการเรื่อง “นกปัดจะลิวจะสูญพันธุ์” ซึ่งถูกลำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่ นิวส์ วันที่ 25 มีนาคม 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับในอดีตหลายจังหวัดทางภาคเหนือจะมีนกปัดจะลิวอยู่ในธรรมชาติอย่างชุกชุม แต่ปัจจุบันมีผู้นิยมเลี้ยงกันมากประกอบกับราคาของนกโดยเฉพาะลูกนกมีราคาแพงตัวละ 100- 150 บาท และมีกลุ่มนายทุนออกมารับซื้อถึงที่ จึงทำให้นกปัดจะลิวลดจำนวนลงอย่างรวดเร็วในทุกพื้นที่หากไม่มีกฎหมายคุ้มครองก็เชื่อแน่ว่านกปัดจะลิวจะสูญพันธุ์อย่างแน่นอน

ประเด็นที่ถูกลำเสนอรองลงมาคือประเด็นเกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรแร่ธาตุและพลังงาน และประเด็นเกี่ยวกับปัญหาภาวะโลกร้อนซึ่งนำเสนอเท่ากัน คือจำนวน 1 เรื่อง (ร้อยละ 25.00) ตัวอย่างของบทความที่ถูกลำเสนอในประเด็นดังกล่าวนี้ เช่น

บทบรรณาธิการเรื่อง “ภาวะโลกร้อนรุนแรง” ซึ่งถูกลำเสนอในหนังสือพิมพ์เชียงใหม่ นิวส์ วันที่ 27 เมษายน 2553 มีเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพอากาศที่ร้อนอบอ้าวในปัจจุบันนี้ก็ด้วยสาเหตุมาจากภาวะโลกร้อนที่เกิดจากก๊าซเรือนกระจกที่เพิ่มขึ้นจากการทำกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นการเผาผลาญถ่านหินเชื้อเพลิง รวมไปถึงสารเคมีที่มีส่วนผสมของก๊าซเรือนกระจกที่มนุษย์ใช้และอื่นๆ อีกมากมายจึงทำให้อุณหภูมิของอากาศเหล่านี้ลอยขึ้นไปรวมตัวกันอยู่บนชั้นบรรยากาศของโลก

ทำให้รังสีของดวงอาทิตย์ที่ควรจะสะท้อนกลับออกไปในปริมาณที่เหมาะสมกลับถูกก๊าซเรือนกระจกเหล่านี้กักเก็บไว้ ทำให้อุณหภูมิของโลกค่อยๆ สูงขึ้นจากเดิม